

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Teodoras Einstrubas
7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Kovas - March 10, 1967

Nr. 29

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RINKIMAI PRANCŪZIJOJE

NORS TIK 38% PRANCŪZŲ RINKIKŲ PEREITĄ SEKMADIENĮ PASISAKĖ TIESIOGIAI UŽ DE GAULLE PARTIJOS KANDIDATUS, TO UŽTEKO, KAD PARTIJA IŠBŪTŲ DAR PENKIS METUS VALDŽIOJE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Praėjusį sekmadienį Prancūzija rinko savo seimą. Tų rinkimų buvo laukiama su gana dideliu dėmesiu, nors pagal viešosios nuomonės tyrimo rezultatus ir buvo laukiama de Gaulle partijos laimėjimo. Mat, pagal prancūzų dabartinę rinkiminę santvarką laimi tas kandidatas, kuris gauna savo rinkiminėje apylinkėje absoliutinę balsų daugumą. Jei tas ne pasiekiamas, už savaitės rinkėjai turi pasirinkti vieną iš dviejų daugiausiai balsų gavusių kandidatų. Pagal tą sistemą pats de Gaulle, kuris kaip prezidentas buvo tiesiogiai tautos renkamas, 1965 m. gruodžio mėn. pirmuose rinkimuose negavo absoliutės daugumos ir buvo dar kartą rankamas. Jo priešininiku buvo socialistų kandidatas François Mitterand. Daugelis dešiniųjų

ir nuosaikiųjų tuo atveju pasirinko de Gaulle, kuris, įperrenkant, surinko 54,5% visų balsų. Tokiu būdu de Gaulle, jei tik jo sveikata leis (jam 76 m.), galės valdžioje išbūti dar 6 metus, nepaisant seimo rinkimų rezultatų. Tačiau jei jis seime neturėtų daugumos, jam valdyti būtų gana sunku. Tuo atveju jis greičiausiai skelbtų naujus rinkimus arba net turėtų valdyti bėdos atsitikimui numatyto konstitucijos 16 str. pagalba. Kiekvienu atveju, de Gaulle V-toji Prancūzijos Respublika atsidurtų didelėje bėdoje.

Dėl viso to de Gaulle vyriausybė išiuos rinkimus žiūrėjo labai rimtai ir jiems gerai pasiruošė. Tiesa, de Gaulle užsienio politikai, atrodo, su tikrais rezervais priitaria daugumai prancūzų, tačiau Prancūzijos ūkinė būklė paskutiniu metu buvo pradėjusi kelti rūpesčio. Ir kad ji nėra labai gera, kiekvienas rinkikas jaučia savo 'portfeuille' - pinigineje. Iš visų Bendrosios Rinkos valstybių Prancūzijos ūkis auga lėčiausiai, jei neskaityti mažyčio Luxemburgo. Bedarbių skaičius padidėjo 11%, praktiškai išnyko visi viršvalandžiai, biržoje krito visi vertybės popieriai. Į tai rinkikų dėmesį atkreipė visi opozicijos atstovai. Liberalinių katalikų vadas Lecanuet visuose priešrinkiminiųose mitinguose aiškino: "Kodėl Prancūzija nedaro pažangos? Mes negalim turėti 'force de frappe' (de Gaulle atominių jėgų), vesti labai išdidžią užsienio politiką ir tuo pačiu laiku pastatyti per metus taip reikalingus 600.000 butų".

De Gaulle partijos propaganda veikė daugiau ir tautinį sentimentą. Ministras pirmininkas Georges Pompidou masiniam mitingui Paryžiaus sporto rūmuose, galima sakyti, meldėsi: "O Prancūzija, tik de Gaulle dėka vėl atsikūrusi, paklausk dar kartą jo šaukimosi savo garbei ir laimei!".

Lecanuet į tokią propagandą atsakė už savaitės toje pačioje vietoje kukliu klausimu: "O kur jūs tada buvote, pone ministras pirmininke?" Mat, Pompidou karo metu jokiam pogrindžio veikime nedalyvavo ir yra laikomas tik gero asmeninio gyvenimo šalininku, - 'bonvivant'. Kaip ir daugumas dabartinių de Gaulle ministrų, jis prie jo prisidėjo tik vėliau. Čia reikia prisiminti, kad net 20 iš 28 de Gaulle ministrų iki šiol nebuvo seimo nariai. Artėjant seimo rinkimams de Gaulle įsakė išstatyti savo kandidatūras visiems ministeriams, išskyrus kultūros ministrį Andre Malraux, kurio sveikata yra gerokai pašlijusi.

Aplamai imant, Pompidou priešrinkiminę kampaniją pravedė labai gerai, vykusiai išnaudodamas valdinę televiziją ir radiją, kur de Gaulle partija turėjo 50% politikai skirtą laiką ir tiek pat suskilusi opozicija. Be to jis nukėlė mokestinių deklaracijų išpildymo terminą po rinkimų, kad žmonės rinkdami nesijaustų taip labai susiję su savo pinginės stoviu ir padidino algas valdininkams mėnesiu anksčiau, negu tai buvo numatyta, ir pratesė dar metams nemokamą mokslą.

Kaip ir galima buvo tikėtis, pirmieji rinkimai praeitą sekmadienį nedavė galutinų rezultatų. Buvo išrinkti tik 73 seimo atstovai, beveik 400 rinkimų apylinkėse dar turės būti rinkimai ši sekmadienį, tačiau dėl

(Nukelta į 2 psl.)

Vasario 16 Giminijos mažieji šokėjai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjime Weinheime, Vokietijoje, šoka kalvelį.

Kokiu būdu lietuviai galėtų paveikti į JAV užsienio politiką

Stovime Lietuvos valstybės atstatymo penkiasdešimt metų sukakties išvakarių slenktyje.

Nenorime tų jubiliejinių metų išvakarėse tenkintis vien gražbylyste ir istorinių prisiminimais. 1968 metai: bus reikšmingi, kai juos panaudosim tautiškam susikaupimui, apskaičiavimui savo išveijos pajėgumo ir planavimui ilgalaikėi laisvinimo strategijai.

Patyrusių politikų eilės retėja. Atsiranda jaunimo jėgų, bet ir jų skaičius ribotas. Nutautėjimas kaskart atsiima vis didėjančią dalį. Užtat vertėtų panaudoti energiją ir lėšas žygiams ir darbams, kurie turėtų teigiamus, nuosaikiai išvystytus rezultatus.

Tremties nekantrumai versite verčia mus susigundyti vienveiksmiams žygiams. Nekantraudami šventai tikime, jo pakaktų tik vieno nepaprasto smūgio, vieno stebuklingo žygio, kuris, lyg senovės izraelitų ragų trimitavimas, nuverstų prieš mūsų. Vienkartinio žygio metu buvo pagrįsti mūsų politiniai kongresai, peticijos ir vizitai pas prezidentus. Turtum užtektų vieną sykį padaryti žygį ar suruošti kongresą, ir po to viskas išrutuliuos be tolimesnių pastangų mūsų naudai.

Nors žygininkai to nežadėjo, daugelis nuširdžių patriotų tikėjo, kad Lapkričio 13 d. manifestaci-

Dr. Algirdas Budreckis

ja vienu veiksmu išvaduos Lietuvą. Blatviai žiūrint į politiką, taip niekuomet nebuvo, taip niekuomet nebus.

Tik nuolatinis darbas, nuolatinės pastangos, nuolatinis pasiaukojimas iš mūsų pusės gali atnešti pergalę.

Planuojant veiklos strategiją, reikia susipažinti su taikinio topografija. Kitaip sakant, pirma reikia žinoti, kokia yra Amerikos politika Lietuvos atžvilgiu, ir tik tada planuoti kaip ją paveikti.

JAV užsienio politika Rytų Europos atžvilgiu, ypačiai Lietuvos atžvilgiu, yra pagrįsta gradualizmu. Tai reiškia: -- eikime pamažu, viskas keičiasi, esame pasaulinė galybė, galime palaukti penkiasdešimt - šimta metų, komunizmas evoliucijos keliu sušvelnės, nusipenės ir ilgainiui išnyks Vakarų mišraus ūkio akivaizdoje. Gradualizmas yra siūlas, vedąs per Trumano - Eisenhowerio sulaikymo politiką, o dabar yra Johnsono taikingo bendradarbiavimo politikos pagrindas. Tokia politinė realybė -- ar ji mums patinka, ar ne.

Aišku, ir tokiu 'pėsčiu būdu' kada nors Lietuva sulauks šviesnio rytojau. Bet kokia kaina? Iki kokio laipsnio bus lietuvių sužalota, kraštas ūkiškai išsiulptas ir atsilikęs nuo kitų šalių, kai galų gale laisvės valanda išmuš? Vienas dalykas aiškus: einant gradualizmo keliu, mūsų jau nebebus. Iš-eivija bus paskendus nutaūtimo mariose. Tie, kurie išsilaukys išveivijoje, bus jau neefektyvi saujelė, kuri nieko negalės padaryti kraštui.

Todėl ir reikia pagreittinti tą evoliucijos procesą, o tai yra milžiniškas uždavinys. Reikia visiems visuomenininkams, kultūrininkams ir bendruomenininkams užtikrinti lietuviybės lobyną, kadangi bus, kariškai tariant, ilga lietuviybės salos apgula.

Gradualizmas irgi turi pavojų iš kito taško: amerikiečiams tęsiant kultūrininkų tiltus į Rytus, norėdami paveikti sovietinio bloko žmones, galima dar nuslysti į praгаištingą nuolankumą arba sustiprinti režimą ir kompartijos biurokratiją gyventojų masių nenaudai.

Štai, kokių problemų turime prieš akis 1968 metų išvakarėse. Tikiuos, kad mes, kaip organizuota visuomenė, turėsime pa-

kankamai sutelktinės politinės išminties rasti atsakymams ir problemoms, rasti išeičiai iš gradualizmo - nutautėjimo lygiagrečių spaustuvo.

Kaip bebūtų, turime priimti faktą, kad gradualizmas ir Valstybės Departamento politikos koncepcija, kad norėdami užvesti dialogą, turime kalbėti apie gradualizmo aspektus, kadangi Amerikos pragmatinių politikų akyse šiuo metu kitokios tezes yra bereikšmės ir nesvarstytinos. Kitaip sakant, norėdamas užvesti bendrą kalbą, apeliuotojas turi veikti šeiminingo galvosenos kontekste. Savo idėjų formavimas būtų tik išsišokimas. Tat, pastangos turi būti dedamos subtiliai ir atsargiai, gal net ir netiesioginiai paveikti tą Valstybės Departamentą bei kitas institucijas, kurios formuluoja Lietuvos likimą liečiančią politiką.

Todėl ir kyla klausimas, į ką turime ir galime veikti?

Dažnai mūsų šalių raštuose apie viešąją opinią ir užsienio politiką pasitaiko demokratiška, bet kartu ir klaidinga pažirta į Amerikos politinės įtakos socialinę ir politinę stratifikaciją. Atseit, yra politinis žiūrėti į politikos formulavimo problemą kaip į vienalytį santykiavimą tarp oficialios demokratinės būdu išrinktos vadovybės ir nediferencijuotos visuomenės. Tam prileidus, problemos aiškios namos šiaip: pirma, kaip padaryti oficialiąją vadovybę atsakingą prieš visuomenę, ir antra, kaip padaryti visuomenę budrią, painformuotą ir įtakingą politikos formulavime. Priėmus tokias prielaidas, mūsų šaliai visuomet planuoja paveikti plačiausias ir pilkiausias mases. Aišku, persistengia, kadangi neturime milijoninių fondų tai veiklai paremti nei tos pilkosios masės nori ar net gali mums padėti.

Iš tikrųjų viešosios opinijos ir užsienio politikos problema Amerika yra žymiai sudėtingesnė, negu kai kurie veikėjai ir mūsų spauda aiškina. Norint apibūdinti Amerikos politinę realybę, reikia konstatuoti keturis pagrindinius faktorius op inijos ir politikos vyksme. Yra "bendra visuomenė", kuri sudaro viešąją opinią. Bet tik labai bendra prasme galima kalbėti apie "bendrą visuomenę" ir jos nuomonę. Faktiniai, ta "bendra visuomenė" susidaro iš įvairiausių grupių suatskromis nuomonėmis ir interesais. 'Bendra

(Nukelta į 3 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

* JAMES R. HOFFA, įtakingas, drąsus ir savarankiškas teamsterių unijos vadas, kovo 7 d. pradėjo teismo jam skirtą 8 metų kalėjimo bausmę. Nesiskaitydamas su lėšomis, jis išsėmė visas apeliacijų galimybes. Hoffa nutestais užbandymą papirkti teismą.

Savo laiko tos pačios unijos vadas Beck taip pat ilgą laiką turėjo praleisti kalėjime.

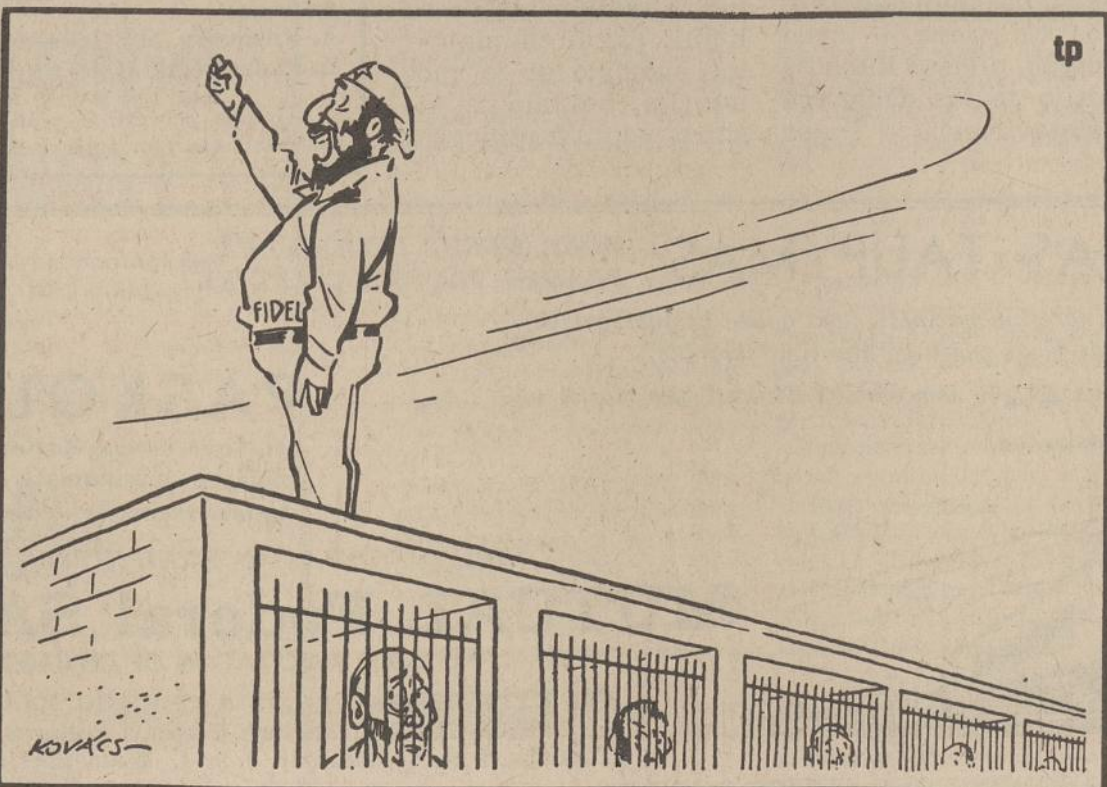
* KONGRESMANŲ Adam Clayton Powell pašalinus iš Kongreso už neleistiną elgesį, respublikonai kandidatų į jo vietą pramato kitą negrą -- James Meredith. Pastarasis savo laikų pagarsėjo pralaužęs segregacijos barjerus Mississippi universitete.

* SENATE pradėjo svarstyti sutartis, siekiančias geresnių santykių su Sov. S-ga. Dėl konsularinės sutarties kovo 7 d. dar tik prasidėjo diskusijos, bet sutartis dėl erdvės naudojimo apribojimo tik taikiems tikslams susilaukė netikėto pasipriešinimo. Daugelis senatorių sutartyje randa silpnų ir įvairiai interpretuotinų vietų. Kiti siūlo įvesti specialias klauzules ir pan. Administracijos atstovai karštai kovoja už sutarčių pravedimą tvirtinant, kad teksto pakeitimai ir spec. klauzules gali apsunkinti sutarčių pasirašymą kitose vyriausybės.

Tuo tarpu vis tebetvirtinama kad konsularinė sutartis praeisiant be didesnių sunkumų.

* VIETNAME rasti dokumentai rodo, kad iš Š. Vietnamo infiltruojami komunistų kariniai daliniai JAV aviacijos iš anksto tiek demoralizuojami ir apnaukinami, kad trunka ilgą laiką, kol jie surikiuojami į kovai pajėgius vienetus.

* R. KINIJOJE vykstanti sutarčių ir tarpusavės kovos vedą tautą į badą. JAV galvojama, kad po Indijos, R. Kinija bus didžiausias "klifentas" šaukias pagalbos.

Castro: -- Pas mus kiekvienas turi butą ir valstybės priežiūrą!...

Kaip Lietuvos žydai 'rašo' istoriją

Atsitiktinai dirstelėjęs į New Yorke išeinanti "The Jewish Spectator" Nr. 8 1966 m. radau staigmeną. Kas galėjo tikėtis, kad čia bus idėtas ilgas keturių puslapių straipsnis "The Partisan Movement in Lithuania". Iš karto, žinoma, užliejo šilto pasigėrėjimo jausmas, kad štai mes garsėjame, kad kitataučių tarpe atsira-dęs žmogus, kuris atkreipia amerikiečių dėmesį į pavergtos Lietuvos laisvės kovotojų pasipriešinimą bolševikiniam grobikams. Tačiau vos paskaičius porą įvadinį sakinių, džiaugsmas tuoj pranyko...

Autorius Israel Kaplan rašo tik apie savo tautiečių Lietuvoje karo metu pastangas gelbėtis. Komunistai jo straipsny vadinami "išlaisvintojais", o krašto gyventojų didžiumos - lietuvių likimu jis visai nesidomi.

Kad smalsesniai skaitytojui, panorus tą žurnaliuką susirasti, nereiktų gaišti laiko, čia suglausti mėginasi aptasakoti to rašinio esmę, vienur kitur įterpdamas ir savo pastabas.

Iz. Kaplanas visai nešališkas, kai jis sako,

kad dėl žydų pasipriešinimo vokiečiams užimtuose kraštuose gyventojų, nežydų, tarpe būta dvejojo nusistatymo. Būta antisemitų, vokiečiams draugiškai nusiteikusių, bet būta ir tokių, kurie nacinio išbrovėlio nekentė.

Prasidėjus II-ajam pasauliui, "Baltijos provincijų žydija" (Kaplanos posakis), ypač Lietuvoje ir Latvijoje, staiga buvusi atkiršta nuo kaimyninės sovietinės žydijos. Bet čia pat autorius savo skaitytojus tuoj klaidina, teigdamas, kad laikotarpis tarp I ir II pas. karų milijonas (?) žydų šioje srityje gyvenančių, buvę atskirti nuo didžiųjų žydijos centrų rytinėje ir pietinėje Europoje. Giliai įaugę į savo tradicijas ir tautinę sąmonę Pabaltijo žydai jau buvę izoliuoti (?) dar ir prieš II pas. karo užsiliepsnojamą.

Visai neteisybė, kad žydai Lietuvos nepriklausomybės laikmečiu būtų bet koku būdu buvę kliudomi pabėgti. Lietuva niekad jų nelaikė aklinais užkalusi! Kaplanas, tur būt, visame pasaulyje nerastų nė vieno žydo, kuriam Lietuvos vyriausybė būtų nedavusi leidimo išvykti svetur apsigyventi. Taip pat netiesa, jei Kaplanas įtaigoja, kad Lietuvos žydai buvę varžomi kultūriškai. Faktai teikia kaip tik atvirkštinį vaizdą:

1) Kaip tik tuo laiku, prieš pat karą, daug žydų, atbėgusių iš kitų kraštų, Lietuvoje rado saugią prieglaudą! Tokiame nedideliame mieste, kaip Kaune, vien tik per 1938 m. antrąjį pusmetį atbėgusių iš svetur žydų ir čia apsigyvenusių buvo skaitoma apie 1000 šeimų.

2) Amerikos Žydų Kongreso (American Jewish Congress) savaitraštis 1942 m. vasario 20 d. nury taip rašė: "Lietuvos žydų bendruomenė buvo saugiausia visoje rytų Europoje ir naudojosi plačia laisve visuomeniniame ir kultūriname gyvenime".

3) 1939 m. spalio 29 d. New Yorke įvykusiame metiniame "Federation of Lithuanian Jews" suvažiavime, kuriame dalyvavo virš 1000 atstovų iš atskirų vietų, federacijos skyrių, Lietuvos konsului atvykus pasveikinti suvažiavimo, pirminkaujas E. Epstein pareiškė, kad "Lietuva yra vienintelė pasaulyje valstybė, kuri valdžios lė-

šomis išlaiko žydų mokymų klasas". Ta federacija apėmė US ir Kanados žydus ateivius iš Lietuvos.

4) Netrukus Lietuvos žydai nei žinių, kas vyksta pasaulyje. 1939 m. neprikl. Lietuvos žydai, sudarydami tik aštuonius visų gyventojų nuošimčius, turėjo 5 dienraščius. Gi 80% su viršum lietuvių, krašto daugumenei, teko tik 7 lietuviški dienraščiai.

Grižkim vėl prie Iz. Kaplano ir pažiūrėkim, kaip be atodairo jis sujaukia tikrovę:

"1941 m. vasarą vokiečiams smarkiai užpuolus, po Blitz-žudymo, lydėjusio okupaciją, žydų buvo likę tik vargingi likučiai. Tose vietose: Lietuvoje "partizanai", o Latvijoje "patriotai" veikė tautinėmis gaujomis. Jie buvo atsivadusiais vokiečių nusikaltimo bendrininkais, pasirošę vykdyti žudymą. Daugelyje Europos kraštų ir miestų, išraudami ten žydų gyvenimą, jie nelemtaipagarsėjo". -- Kaplano kaltinimai nebeturi jokio saiko: pabaltiečius jis laiko atsakingais už žydų tragediją net už Pabaltijo ribų, didelėje Europos dalyje!

"1941 m. rudenį", rašo jis toliau, "Baltijos provincijų didesniuose miestuose žydai jau buvo atskirti (nuo kitų gyventojų) stovyklose. Jie buvo pogromų liudininkais ir matė žiaurų žudymą; mirtis patvariai kybojo virš jų galvų. Buvo kankinami, alkani ir vieniši. Tarp jų daugybė našlaičių. Getuose jaunų, stiprių vyrų buvo likusių tik keletas. Didelis jų skaičius buvo suimti ir nužudyti pirmomis (vokiečių) okupacijos dienomis. Apie žydų visuomenę nebuvo ko nė šnekėti -- ji sistematiškai "likviduota". O getų aplinka (supr. vietiniai gyventojai) buvusi priešiška".

Skaitytojas tur būt pastebėjo, kad pabaltiečių partizanai ir patriotai Kaplanas mini su panieka. O nepriklausomų Baltijos valstybių Lietuvos, Latvijos ir Estijos, jis visai nepripažįsta: jos jam tik "Baltijos provincijos" priklausančios, žinoma, tik Sov. Rusijai. Šiosios pavergtiesiems jis neturi jokių gailėsčio nei užuojautos. Nuo vokiečių nukentėjusią jis teizino tik vieną -- žydų tautybę, o visos kitos Pabaltijo tautos dabar yra "išlaisvintos". Tuose

kraštuose buvo tik vokiečių okupacija, dabartinės bolševikinės, aišku, Kaplanui visai nėra.

Žydų pogrindžio pasipriešinimas pradėjęs veikti 1941 m. rudenį, jiems jau esant suvarytiems į getus. Kai kartą Kaune iš savo užtvoros jie pamėgino ištrūkti, to geto dalis buvo perkelta į Rygą. Vėliau iš kauniškės užtvoros jiems pasisekdavę pabėgti net iš-tisais būriais. Pasiekę miškus, jie ten susivienydavo su raudonaisiais banditais.

Kita slapta kovinė žydų grupė priešintis vokiečiams buvo susibaudusi Šiaulių gete (Kaplanas rašo "Shavli", taip pat Kaunui vietoj lietuviško pavadinimo jis vartoja "Kovno"). Apie Šiauliuose užtvortuosius savo tautiečius Levi Shalit žydiškai parašė knygą "Azoi Zeinen Mir Geshtorben", išleistą Izraelyje. Faktai esą joje smulkiai aprašyti.

Kitą knygą "Toldoteha Shel Machtereth", skirtą Kauno getui, išleistą 1952 m. taipgi Izraelyje, hebrajiškai parašė Zvi A. Brown ir Dov. Levin. Abu autoriai dalyvavę to geto pogrindžio. Jiems taip pat pasisekė pabėgti. Su raudonaisiais miškiniais kovojo ligi pat vokiečių pajėgų Lietuvoje sužlugimo. Karui pasibaigus, abu pateko Jeruzalėn. Dabar išgiję akademinį išsilavinimą, o vienas jų, Brown, net tapęs Hebrajų Universiteto profesorium.

Jų knyga, iškalbinga Kaplano aptartimi, -- žmonių,ėjusių per nacijų pragarą, keršto, heroizmo, kalinių gyvenimo, jų prakaito ir kovos istorija. Knyga esanti asmenų su savitvarda mokslinio tyrimo darbas. Autoriai faktų atžvilgiu buvę su atsakingumu ir giliu sąžinės jausmu. Daug čia esą idėta paruošimo darbo, surinktoji medžiaga nusipelno visiško patikimumo antspaudo. Knygoje esą daug dokumentinės medžiagos, surinktos iš partizanų ir geto išliukuonių. Daug žemėlapių, geto bunkerų brėžinių, miškų ir kelių, vedančių į juos. Medžiaga sistemiškai sutvarkyta, su moksliniu pagrindinumu ir patiekia išsiskiriančiu stiliumi. Tai ne tik maišto, sąjūdžio ar jo vadų istorija, bet taip pat atskiro, paprasto žmogaus

kiekvieno draugo, kuris atliko savo vaidmenį, kuris buvo perimtas stovyklos dvasios ir liko iš-tikimas širdimi ir siela".

Iš tos knygos sužino-me ir Kauno geto didvyrio istoriją.

"Šiame gete tikrų revoliucionierių, kurie būtų turėję patirties, kaip veikti pogrindy, mažai buvo bepalikę. Kai kurie jų buvo pabėgę į rytus, į raudonąją armiją, o didesnioji dalis okupacijos pradžioje sunaikinta vokiečių ir lietuvių".

Daugumas gete likusių jaunųjų buvę mokyklinio amžiaus ir vidurinės klasės namų (kil-mės), nė vienas jų neturėjęs karinio apmokymo. Buvę daug jaunų mergaičių, bet ir jos parodžiusios neapsakomos drąsos.

Jaunieji ieškojo amunicijos ir ginklų; grie-bė bet ką radę: revolverį, šautuvo buožę, sauja šovinių -- viskas buvo renkama geto arsenalui. Gi patys žmonės, stovyklos įnamiai, buvę sąmokslinės jėgos karinė komanda, geležinės drausmės, nepadalytos minties ir valios.

Dirbantieji vokiečių reikalams dirbtuvėse pa-

vogdavo daug medžiagos, reikalingos pogrindžio kovotojams, ypač aprangos ir apavo. Didelė dalis stovyklinės žydų policijos buvusi veiklūs sąmokslu dalyviai; rizi-kuodami savo gyvybe, atgabendavo amunicijos ir padėdavo pasprukti bėgliams. Užtat didelis žydų policininkų nušimtis apmokėjo gyvybėmis.

Kauno stovyklos vadas Chaim Jelin kūnu buvo dar silpnėsnis, trapesnis, negu jo pasekėjai. Siaurų pečių, idubusia krūtine, nuo pat ankstyvos jaunystės liguistas. Bet visai kitokia jo protinė pusė.

Jis buvo gimęs 1913 m. Kaune. Abu tėvai buvo garsūs mokytojai, turėję Vilkijoje mokyklą, kur buvo dėstoma tik hebrajiškai. Kaplanas pabrėžia, kad tokia mokykla tais laikais buvo nuostabus reiškinys. Šeima ir namie šnekėdavo tik hebrajiškai, o visi kiti Lietuvos žydai, kaip žinom, vartojo jidiš žargoną. Chaimas, tur būt, bus buvęs Lietuvos vienu pirmųjų vaikų, kurio motinos kalba hebrajų, o ne jidiš.

J. Skaidrys

Rinkimai Prancuzijoje...

jų rezultatų nėra abejonės. Jie užtikrins daugumą de Gaulle partijai.

Procentais skaičiuojant, už de Gaulle kandidatus pasisakė tik 38% visų rinkėjų, 22% gavo komunistų kandidatai, socialistai 18%. Tokiu būdu kairioji koalicija galėtų praeiti savo kandidata, jei visi socialistai ir atvirksčiai. Tačiau praktiškai to nelaukiama. Manoma, kad turėdami kokioje apylinkėje pasirinkimą tarp komunistų ir gaullistų kandidato ir kairiau nusiteikę prancūzai, toli gražu, ne visi balsuos už komunistą. Skaičiuojama, kad tuo atveju bent 28% kairiųjų atiduos savo balsus už gaullistą. O liberalų - katalikų ir dešiniųjų rinkėjai atsidūrė prieš alternatyvą: socialistas ar gaullistas -- daugumoje pasisakys už gaullistą. Tokiu būdu gaullistų laimėjimas šį sekmadienį yra laikomas užtikrintu. Tai reiškia, kad Prancūzija dar neturi asmenybės, kuri galėtų savo populiarumu lygintis su de Gaulle. Iš Washingtono žiūrėdama, kad palankiausiai Amerikai rinkimų rezultatai būtų tokie, kurie neduotų gaullistams absoliučios daugumos seime, bet verstų juos susidėti su Amerikai palankesniais Lecanuet šalininkais, kurie vadinami liberaliais katalikais ar net konservatyviais. Tuo atveju de Gaulle turėtų laikytis draugiškesnės Amerikai politikos, tačiau atrodo, kad tai liko tik pageidavimu.

PAVASARINIAI IR VASARINIAI SIUNTINIAI 1967 METAMS

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Žinoma, taip pat, kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

MOTERIŠKAS (1967).

Nailoninis su diržu itališkas lietais, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumai medžiagos, 4 yds. puikios suknelės medžiagos, 1 komplektas nailoninių apatinių rūbų, 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gelėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbui adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megstukas.

Kainuoja \$75.00.

VYRIŠKAS (1967).

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietais 3¼ yds. angliškos vilnonės kostiumai medžiagos, 2 nailoniniai vyr. maškiniai, 1 terylno kaklaraištis, 1 komplektas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 3 jardi vilnonės paltui medžiagos.

Kainuoja \$75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas 1967 siuntinys kainuoja \$135.00.

Tebesiuočiamė ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siūvamasias mašinas, svaiginamus gerimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos), pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD. (Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2., England.

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai:

A. Kušinskis, 167 College St., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. #2, Port Arthur, Ont., Canada.

Galime perversi ir pinigais, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas jam patinka iš specialių krautuvių.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI SIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4¾% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

REIKIA DAUG AMBASADORIŲ

Dr. A. Budreckis ne-reikalingas pristatymo. Visuomenė, besidominti mūsų visuomeniniu gyvenimu, jį gerai pažįsta. Šioje Dirvos laidoje talpindami jo pasakytos kalbos pagrindines mintis (kalbą jis sakė Korpi Neo-Lithuania suruoštame Vasario 16 minėjime Chicagoje), norime atkreipti skaitytojų dėmesį į tas jo užuominas, kurios pabrėžia mūsų politinės strategijos linkmę, į kurią ligi šiol ne daug dėmesio tebuvo kreipta.

Ligi šiol turėjome išvyravusią nuomonę, jog turėdami aiškią ir nedviprasmišką Lietuvos išlaisvinimo bylą, privolome ją ginti ir išlaikyti eigoje nuolatiniu priminiu valdžios viršūnėms, kad tos bylos nesame užmiršę ir norėtume, kad ji būtų neužmiršta ir ten, kur sprendžiami pasaulio politikos svarbieji reikalai. Oficialiai diplomatinis tos bylos atstovavimas ir rėmimas tik memorandumais ir pamfletais nepasiekia visų tų veiksmų, kurie formuoja šio krašto politinę kryptį, įtaigoja ir turi svarų žodį tos krypties nustatyme.

Amerika yra didelis ir galingas kraštas. Dideli ir platūs visuomenės sluoksniai įtaigoja, formuoja, svarsto ir diskutuoja šio krašto vidaus ir užsienio politiką.

Dr. A. Budreckis pilname savo kalbos tekste buvo išvardinęs visą eilę organizacijų ir institucijų, kurios turi didelę reikšmę ir įtaką krašto politiniame gyvenime. Tą sąrašą paskaičius

aiškiai matosi, kad esame praleidę daugelį galimybių ir ligi šiol nebuvome atkreipę reikiamo dėmesio į tas veiklos sritis, kuriose Lietuvos laisvinimo byla igy-tų didesni populiarumą ir svorį. Žinoma, taip tuos reikalus plečiant, atsiranda reikalo plėsti ir mūsų bylos atstovavimo kadra. Čia jau susiduriame ne vien tik su veiksmų kompetencijos klausimais, bet ir su jų pajėgumu mūsų bylą populiariuoti, plėsti į tuos amerikiečių veiksmus, kurie ligi šiol buvo ap- lenkiami.

Tai plati darbo sritis, reikalinga ne tik žmonių, bet ir tinkamo planavimo. Ta sritis, kuri liečia ne tik mūsų veiksmų viršūnes, bet visą visuomenę kad ir mažiausiose apylinkėse, ligi šiol daugelio veikėjų buvo ne tik ignoruojama, bet kartais net smerkiama.

O kaip tik Lietuvos bylos populiarinimas ir kėlimas privalo parodyti, kad tai nėra siauros emigrantų grupės reikalas, bet jautriai išgyvenamas tų tautinių grupių masės, kuri savo apimtim ne daug kuo skiriasi nuo kitokių interesų grupių.

Pažintis su miesto tarybos nariu veda į pažintį su to ar kito distrikto senatorium ar kongresmanu. Pažintis ir ryšys su vietos visuomenės veikėju veda į ryšį ir pažintį įtakingose organizacijose.

Tai platus kelias, bet juo eiti privalo ryžtis didelis būrys veikėjų. Eiti privalo ne partizanškai, bet su visuomenės pasitikėjimu ir parama.

Čiso kalnas prie Gulbiniškių, senoje jotvingių žemėje. Nuotrauka iš "Mūsų Lietuva" III-jo tomo.

Kokiu būdu lietuviai galėtų paveikti į JAV užsienio politiką

(Atkelta iš 1 psl.)

visuomenė" greit diferencijuojasi, kai atsiranda specifiniai akstinai. Praktikoje yra nevaisingas darbas pavelkti "bendrą visuomenę" kadangi liečiant Lietuvos klausimą, tik kai kurios grupės turi nors tuo domėtis. Neverta lietuviams bandyti paveikti visą Amerikos visuomenę, kadangi Lietuvos problema neįeina į Amerikos vidaus bendrus interesus. Užtat, lapelių dalinimas kiekvienam praeiviui, iš-kabų paplentėje pastatymas, garsinimai kiekvienam laikraštyje, plakatų lipinimas ant stulpų nieko konkretaus užsienio politikos paveikimo srity neatneš. Savo laiku kubiečių aktyvistai New Yorke rašydavo ant šaligatvių ir stulpų šūkius, Cuba si! Castro no! Bet ar tas žjems padėjo? Be abejo, milijonai newyorkiečių skaitė tuos obalsius.

Antra, Amerikoje yra "susi-domėjusi visuomenė", kuri būna informuota arba pasiformuoja užsienio politikos problemomis ir kuri sudaro užsienio politikos svarstymo elitą. Lietuviškai tariant, tai yra valščiaus ir apskrities inteligentija, atseit: advokatai, gydytojai, verslininkai, vietos politikiečiai, dvasininkai, mokytojai ir laikraštininkai. Jie paveikia krašto įtakinguosius. Be to, jie kartais ir paveikia valdžios sluoksnius. Pavyzdžiui, jei kongresmanas ar senatorius įeina į Kongreso užsienio reikalų komisiją ar į finansų komisiją, tuomet jo rinkikai gali padaryti spaudimą į jį užsienio politikos reikalais. Užtat, svarbu mūsų kolonijoms veikti vietos visuomenę ir politiką. Čia turėtų vykti ne tikstantinių įtaigojimas, bet "smetonėlis" ar šimtinės įtaigojimas.

Trečia, yra politikos opinijos elitas -- tas gyventojų sluoksnis, kuris sugeba politiškai išsireikšti žodžiu ir raštu ir kuris kalba visuomenės vardu. Šitie įtakingieji tiesioginiai santykiauja su valdiniais sluoksniais. Išidėmėtinas dėsnis: kas mobilizuoja elitus, tas mobilizuoja visuomenę. Aišku, toks dėsnis prieštarauja demokratijos ideologijai argumentams. Visvien, to- kia yra visuomeninė tikrovė visur ir visuomet. Nežitūrint politinės santvarkos, elitas vadovauja. Politika ir sukasi aplink elitinių grupių interesus. Į elitą įeina profesoriai, stambūs pramonininkai ir verslininkai, didžiosios spaudos redaktoriai ir publicistai, visuomeninių organizacijų valdybos, bažnyčių hierarchai ir tamtikros institucijos.

Daugelis tų įstaigų yra pusiau privačios, tačiau glaudžiai bendradarbiauja su valdiniais sluoksniais. Verčiau į jų personalą veikti, kaip į milijonines mases, kadangi jų nuomonė yra svari ir lemtinga. Mūsų propaganda ir leidiniai turėtų atitiktį jų lygtui. Žinoma, ašaros ir lencingėliai, viešieji verkšlenimai, bendrybės jų neįveiks. Nežitūrint veiksmų besidominti publika, nei įtakingieji

Dr. ALGIRDAS BUDRECKIS, VLIKO narys.

nemėgsta pigios demagogijos ar tuščio pasirodymo.

Politikai ir mokslininkai, kurie sprendžia užsienio politikos reikalus, yra universitetus baigę inteligentai, ne kaimo jurgiai. Mūsų byloje reikia vadovautis šaltu protu, ne emocija. Emocija ir entuziazmas tinka kovos lauke, bet šiandien mūsų reikalas atsidūrė vyriausybės kanceliarijoje, o ne gatvėje ar mūšio lauke. Deja, kol kas tik vienas kitas mūsiškis mokslininkas turi reikalą sutų institucijų mokslininkais ir ekspertais. Čia ir yra mūsų ateities veiklos propagandinės kovos laukas. Tik kyla klausimas, ar būsimieji inteligentiškai pasiruošę pradėti dialogą su jais?

Elito tarpe yra oficialioji politikos vadovybė -- egzekutyvai, įstatymdavėjai, valdininkai -- kitaip sakant, valdiniai sluoksniai. Kas iš valdinių sluoksnių turi sprendžiamą balsą Lietuvos klausimu? Savaitie įtakingieji tiesioginiai santykiauja su valdiniais sluoksniais. Išidėmėtinas dėsnis: kas mobilizuoja elitus, tas mobilizuoja visuomenę. Aišku, toks dėsnis prieštarauja demokratijos ideologijai argumentams. Visvien, to- kia yra visuomeninė tikrovė visur ir visuomet. Nežitūrint politinės santvarkos, elitas vadovauja. Politika ir sukasi aplink elitinių grupių interesus. Į elitą įeina profesoriai, stambūs pramonininkai ir verslininkai, didžiosios spaudos redaktoriai ir publicistai, visuomeninių organizacijų valdybos, bažnyčių hierarchai ir tamtikros institucijos.

Daugelis tų įstaigų yra pusiau privačios, tačiau glaudžiai bendradarbiauja su valdiniais sluoksniais. Verčiau į jų personalą veikti, kaip į milijonines mases, kadangi jų nuomonė yra svari ir lemtinga. Mūsų propaganda ir leidiniai turėtų atitiktį jų lygtui. Žinoma, ašaros ir lencingėliai, viešieji verkšlenimai, bendrybės jų neįveiks. Nežitūrint veiksmų besidominti publika, nei įtakingieji

Būtų pavojinga nepatyrusiems ar neatsakingiems veikėjams ar "partizanams" užsimoti paveikti visą biurokratinį kompleksą. Nežitūrint veiksmų klaidų ir netobulybių, visvien tik per teisė-

tas ar puslauteisėtas institucijas lietuviai galėtų nuolat veikti į krašto valdinius sluoksnius. Žinoma, veiksniai daug progų praleidžia, reikia reformų, tačiau, veiksniai bent žino, kokie šjimai nenaudingi.

Reziumuojant galima surti- šiuoti krašto elito grupes, kurios prisideda prie politikos iniciatyvos ir formulavimo, įketurias funkcines kategorijas: politinis elitas, administratyvinis arba biurokratinis elitas; interesų elitas, apimtas daug privačių, politiškai orientuojančių organizacijų; pagaliau yra susižinojimo elitas, kur žymiausieji atstovai yra radijo, spaudos ir filmų savininkai, tvarkytojai ir publicistai. Jų susižinojimo priemonės formuoja masių opiniją. Šalia jų yra vietos įtakingieji, kaip antai, institucijų įžymybės, dvasininkai, visuomenininkai, mokslininkai ir mokytojai. Trumpai tariant, žurnalistai, radijo personalas, mokytojai, dvasiškaiai ir publicistai sudaro susižinojimo elitą. Čia dera ir sustoti ties spaudos svarba.

Svarbiausias veiksnys, kuris įtaigoja iš šalies valdžios užsienio politiką, yra spauda. Kasdien spauda įsiskverbia į politikos nustatytųjų kabinetus, kuomet kitos grupės stengiasi išgauti iš politikų atsiktiną audienciją. Laikraštinko priėjimas prie politikų neprilygsta kitiems. Jo pasirodymas yra lauktinas, kvietinias, sveikintinas.

Prestižinė spauda nėra tik laikraštis, kurio leidėjai ir redaktoriai ryžtasi pakilti kiekybiškai ir kokybiškai užsienio politikos srity, bet yra aukšto lygio Amerikos didmiesčio laikraštis, kuris ateina pas politikos nustatytąją tą pačią dieną. Kitaip sakant, prestižinė spauda sudaro laikraščiai, kurie skubiai gali talkinti politikui sužinoti apie dienos politikos įvykius. Kongresmanai ir senatoriai nesiremia savo valstijos laikraščiais dėl žinių apie užsienį ir apie užsienio politikos problemas, nes jie vietinius laikraščius gauna pavėluoti.

Valstybės Departamento žinių skyrius naudoja Associated Press, United Press-International, Reuters ir Agence France Press žiniomis. Politikai ir pati prestižinė spauda naudoja susižinojimo agentūrų teikiamą medžiagą.

Mūsų planuose reikšmingą vietą turėtų užimti žinių agentūrų ir prestižinės spaudos leidėjai, vyriausieji redaktoriai, vedamųjų redaktoriai ir įtakingieji publicistai bei jų bičiuliai. Peržvelgus mūsų vadavimo veiklos barus, matome, kad yra daug ir svarių spragų. Esu įsitikinęs, kad sumobilizavus geriausius lietuvių talentus, sukaupus pinigą numatytiems įtaigojimo darbams ir nustačius ilgalaikius ir trumpalaikius planus, galėsime ateity sustiprinti Lietuvos reikalo poziciją ir ilgainiui laimėti.

Pirma, reikia susipažinti nuodugniai su padėtim Lietu-

voje ir paruošti praeities Sovietų skriaudų dokumentaciją. Neužtenka tik leisti retoriškus bendrybėmis papildus pamfletus.

Antra, reikia nustatyti ofenzyvinę politiką su aiškiais siekimais, ir pastatyti atitinkamai veikiančią organizaciją.

Trečia, reikia susipažinti nuodugniai su Amerikos politikos formulavimo procesu, to proceso institucijomis ir personalu. Reikia pažinti Amerikos aukštos politikos formuluojujų psichologiją ir tada argumentuoti jų plotmėje, o ne vienaip, kaip mums lietuviams atrodo gerai.

Ketvirta, reikia pinigų, pinigų ir dar kartą pinigų.

Kokioje padėty ištikis mus šešiasdešimt aštuntieji jubiliejiniai metai? Ar mes tik kvirčysimės akademiniiais ideologijos klausimais? Ar mes tik grumsimės dėl politinio autoriteto ir garbės, Ar mes dirbsime planingai, Tautai prasmingą darbą?

(Ištrauka iš dr. A. Budreckio kalbos, pasakytos Chicago neolituany suruoštame Vasario 16 minėjime).

VOCATIONAL GUIDE

SEEING
LOVING AND
SERVING
CHORIST
in the
HOMELESS
and
HELPLESS

By caring for the aged
and
by mothering neglected children
**SISTERS OF THE DIVINE
HEART OF JESUS**
Write to the
PROVINCIAL MOTHERHOUSE
nearest you
10341 Manchester Rd.
St. Louis, Mo. 63122

SCHOOLS

**SACRED HEART
ANDOVER, MASS.**

Resident school for boys in
GRADES 4-8
Conducted by Brothers of
The Sacred Heart.
Modern Fireproof Building
—Large Campus. (28-42)

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE EXPERIENCED
MACHINE OPERATORS
Screw machine experience necessary.
Manufacturing plant. Good wages.
Sound benefits. Advancement opportunity. Full time, days only. Apply
L & L MFG.
33200 Freeway Dr.
St. Clair Shores, Mich.
or call 313 -- 294-1020 (28-30)

**1ST CLASS SKILLED
FIXTURE BUILDERS
MILL HANDS
RADIAL DRILL
HANDS
HYDRAULIC FITTERS**

Must have job shop experience.
DAY & NIGHT SHIFT.
68 hour week. Fringe benefits.
WELDMATION, INC.
31720 STEPHENSON HWY.
MADISON HTS., MICH. (20-29)

FEMALE

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
For 50 bed hospital with new addition on main line.
GRADUATE NURSES
Salary & Personnel Policies per A.A.R.N. 40 hour week.
**MALE OR FEMALE
MEDICAL RECORD
LIBRARIAN**
Registered preferred but not necessary.
**MALE OR FEMALE
COMBINATION X-RAY
MEDICAL LABORATORY
TECHNICIAN**
Registered preferred but not necessary. Salary and personnel policies per A.H.A.
Liberal Personnel Policies.
Wire call or write Administrator
**INNISFAIL GENERAL
HOSPITAL**
INNISFAIL ALBERTA, CANADA (28-34)

IEŠKOTE UŽMIESTINIO NUMERIO?

Pasitikrinkit lengvai suprantamuose
paaishkinimuose dėl kiekvieno
miesto — nemokamai

TAI KNYGOJE

Šalia jūsų telefono...
nėra nieko iškalbingesnio

Ohio Bell

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Tautos būdo mįslės

O šiandien visviena - Kęstutis ar Šmuila,
Ir šaukęs prieš carą: "Daloj, satana!"
Ir tas, kurs tą Šmuilą perdirbo į muilą,
Ir tas, kurs svyravo kaip lendrė plona:
Už Justą Paleckį, ar su Smetona?

Antanas Gustaitis

Man nebūtų daugabejonės, kočia 1966 metais išėjusioji knyga labiausiai nusipelnė valstybinės premijos, kurią dabar Lietuvos Fondas skiria per Lietuvos Rašytojų Draugiją. Tai Antano Gustaičio atskridęs Juodas Varnas (A. Mackaus vardo knygos leidimo fondo leidinys).

Bet tai tik vieno žmogaus privatinė, todėl nereikšminga nuomonė. To dar nesulauksim. Antanai, nors tavo humoristinių ir satyrinių eilėraščių rinkinys praėjusiais metais buvo parąšytas gabaus poeto ir išmintingo vyro, jei žiedu dalyku iš viso gali susiderinti. To nežūrint, šių dienų ekspertai tavo knygoje atras per daug trūkumų. Pirmiausia, per ryškiai reikiamos pagarbos stoka laisvės kovotojams išėjimoje, lietuviškos išlaikymo veikėjams ir tremties ambasadoriams. O be to modernistams mintys per aiškios ir per tikslios, eilėvaine per daug klasikinės ir senoviškos, kalba per gryną ir gramatiką per švart, ritmas ir ritmo žodžių kirčiai išlaikomi per daug taisyklingai, kaip padaryti galėtų tik pasiūtes suvalkiečiai.

Na, ir drastiškumo per daug, kaip tas išrašas viršuje iš "Nekrologo gyvam numirusiam". Visviena tai visviena pasimirusiems, bet dar bus sunkoka įtikinti ne tik L.A.S.O. nacionalistą, kad didysis kunigaikštis Kęstutis ir Balbieriško sildų parda vejas Šmuila šiandien yra "visviena". Neramus ir čia pat tas lygybės išskaičiavimas kitokių lietuviškų charakterių: tokių, kurie kadaise drąsiai šaukė prieš patį carą, tokių, kurie narsiai prikišo pirštą prie melo pramonės, ir tų neabejotinų daugumos, kurie visuomet ir su visais "svyravo kaip lendrė plona", - vakar rinkdamiesi Paleckį, o dar užvakar Smetoną...

Tai yra amžina ir vis neat-sakyma lietuvių tautos būdo mįslė.

Būdas, arba charakteris labai svarbus dalykas pasiskiram žmogui ir visai tautai. Daug kas aiškina ir tik, kad nuo žmogaus būdo priklauso jo likimas, taigi, nuo tautos būdo ir tautos likimas.

Rašytojai ir poetai, sakoma, tiksliausiai pavaizduoja tautos būdą, išreiškia jos sielą. Bet tik pavaizduoja ar išreiškia, o nustatyti, suformuoti, pakeisti jie irgi negali. Istorikas Simanas Daukantas kadaise aprašė senovės žemaičių ir kalėnų būdą. Bet taip gražiai, kilniai ir poetiškai, jog net sunku patikėti, ar tokiu jie buvo iš tikrųjų.

Vėliau, ypač su valstybinės nepriklausomybės atstatymo pradžia, mažai kas rimčiau apie lietuvių tautos būdą besirūpino. Koks jis yra, toks ir gerai. Daug svarbiau buvo iškovoti laisvę, susitvarkyti, vienu ar kitu keliu įsigyti valdžią ir "vesti tautą į šviesesnę ateitį".

Mokslininkai tirti lietuvių tautos būdą ir dabarties lietuvius suskirstyti į tam tikrų charakterių tipus, kiek man žinoma, labai rūpinosi tik Dr. Jonė Develikė, neseniai Paryžiuje pasimirusi mūsų istorikė ir teisininkė. Iš V. Mingėlai jos rašytų laišku, kurių ištraukos buvo skelbiamos per Dirvą, galėjom matyti, kokį milžinišką daugybę užbaigtų ir neužbaigtų mokslinių darbų aruodą ji bus palikusi.

Deja, neišku, kiek liko jos galvavimo užrašų apie lietuvių tautinio būdo tipus.

O tuo daktarė Jonė labai domėjosi, nuolat apie tai pašnekėdavo, kai keletą metų prieš karą ir vėliau po karo Paryžiuje kartu gyvenom, mokėmės, dažnokai susitikdavom ir diskutuodavom.

Kadangi ji pati buvo labai energingo, veržlaus, choleriško būdo, mėgo ne tik šnekėti, bet ir praktiškai veikti, tai ji savo galvojimų apie lietuvių tautos būdą nesendindavo, bet apčiuopiamai čia pat pritaikydavo artimos aplinkos žmonėms charakterizuoti.

Jei anų laikų Kauno magas ir chironomantas J. A. Herbačiauskas žmogų charakterizuodavo ir jo ateitį pranašaudavo iš rankos delno, tai Dr. Jonė Develikė naudodavosi kitokiu, jai vienai tesu prantamu horoskopu. Ji rėmėsi lietuvių tautos istorijos studijų daviniais, ypač sekdamas ryškųjų ir žymiausių mūsų žiliosios praeities asmenybių charakteristikas. Pagal jas ji išvesdavo ir dabarties tipingų lietuvių atskiras grupes. Turėdavo jai reikšmės ir žmogaus veido bruožai, formos, galvos išvaizda, kur ji ieškodavo atpažinti didžiųjų Lietuvos kunigaikščių ir karvedžių veido ir išvaizdos pėdsakus.

Bet kadangi tų didžių portretai mums daugiausia žinomi ne iš žilos senovės, o iš 19-jo amžiaus lenkų dailininkų fantazijoje tapytų paveikslų ar grafinių eskizų, tai man atrodydavo, kad objektyvių mokslinių davinijų čia nėra, ir dėl to ne kartą įvykdavo labai karšti ginčai.

Su temperamentinga daktare Jone ginčyti būdavo labai smagu ir gaiviu, bet reikėdavo szi-fiškos kantrybės...

Savo charakteristikos horoskopą Dr. Develikė taikydavo ne kiekvienam iš karto ir ne tuoj, kaip daro delno mįslių ir paslapčių skaitytojai. Savo nuomone ji pasakydavo ilgiau kurį žmogų išoriškai stebėdama ir jau susipažinusi su jo gyvenimu, darbais, galvojimais, elgesiais.

Labai žaviai ji charakterizuodavo ne vieną jai arčiau pažįstamą mūsų aukštosios politikos veikėją, menininką ar ir šiaip kokį eilinį savo kolegą. Pavyzdžiui, vienas savo būdu labiausiai jai patikęs Paryžiuje lietuvis legionierius ir liet. darbininkų draugijos veikėjas jos buvo vadinamas vytautiniu lietuviu, kas jos sudarytoj grādacijoj reišškė tauriausių lietuviško būdo tipą. Dailininkas Vytautas Kasulis jai buvo - būdingas algirdinis lietuvis. Bet laikinai einąs Lietuvos Atstovo pareigas Paryžiuje Dr. S.A. Bačkis, su kuriuo istorikė dėl man nežinomų priežasčių neperšiltai sugyveno, jai atrodė tipingų tipingiausias jogailinis lietuvis.

Kai prieš kokį aštuonėtą metų Dirvos "akimirksnių kronikoms" norėjau pateikti keletą lietuviško pasaulio intelektualinių dialogų, kreipiausi į Jonę prašydamas išdėstyti savo charakteristikų teoriją, pateikti jos motyvus ir pagal tai išvesti mūsų dabarties žymiausių vyrų charakteristikas. Kaip paprastai, ji greit į laišką atsakė, bet savo pažūtras suminėjo per trumpai, motyvų nedavė, tik keletą asmenų spalvingai apibūdino.

Laiške ji pasisakė savo teorijos metmenis konkrečiau išdėstysianti ruošiamame ilgesniame straipsnyje apie Vinco Ramono romaną "Dulkės raudoname saulėleidyje". Iš tikrųjų tas rašinys vėliau viename Chicago savaitraštyje ir buvo išspausdintas, bet didesnio įspūdžio berods niekam nepadarė. Tinkamam dialogui neįvykus ir negavus svaresnės medžiagos, nutariau neberašyti atskiros kronikos, tuo labiau nenorėjau skelbti paviršutiniškų charakteristikų, kurios ne visiems būtų buvusios malonios.

Beje, tame pat laiške, lyg atsidėkodama už dialogo užvedimą, ji pirmą kartą ir man suteikė malonę rasti atitinkamą tarp "istorinių tipų". Jos nuomone, aš esąs "skirgailinis lietuvis". O tati maždaug reiškia: - gėrio ir blogio mišinys, drums-tos dvasios cholericas, atkaklus ir paniuręs, mylintis ir neapkenčiantis, tikintis ir abejojantis, raižomas prieštaravimų...

Ar tokio tipo charakteristika išplauktų iš senovės met-raščių ir pergamentų, ar iš kokių Skirgailos portreto 19-jo amžiaus pabaigoje, ar iš Vinco Krėvės žinomos to vardo dramos, Jonės laiške nieko nebuvo pasakyta ir motyvų nepa-

Pirties ežeras prie Smalininkų Vižainio apylinkėje. Ši apylinkė, plačiai lietuvių apgyvendinta, po II Pas. karo palikta Lenkijai. Nuotrauka paimta iš "Mūsų Lietuva" III-jo tomo.

NAUJA DETROITO TAUTININKŲ VADOVYBĖ

• IŠ ALT S-gos Detroito skyriaus gyvenimo veiklos pažymėtina keletas faktų. 1966 m. gegužės mėn. 22 dieną sk. valdyba kartu su Korp! Neo-Lithuania nariais surengė skyriaus nario ir korporanto V. Griškio penkerių metų mirties minėjimą. Minėjime dalyvavo gausiai svečių.

Vasarą laisvalaikio praleisti buvo surengta išvyka į Adams vasarvietę, kur gen. J. Černius kalbėjo apie lietuviškos išlaikymo svetimose kraštuose.

Spalio mėn. L. Namuose buvo surengta dail. Č. Janušo dailės darbų paroda, sutraukusi gausų detroitiečių būrį.

Šių metų pradžioje buvo surengtas Vasario 16 d. minėjimas. Kalbėjo Alf. Gilvydis, paskutinioje seimo vicepirm. Malonu, kad Detroito visuomenė turi nepriklausomos Lietuvos vyriausybės teisėtą atstovą. Tik, deja, kai kurios organizacijos tuo nepasinaudoja. O tai apgalvintinas reiškinys.

Ilgoką pranešimą skaitė Banionytė. Paruoštas kruopščiai ir tinkamai jauniesiems, nors su nuoširdumu išklause ir suaugę, nes buvo pritaikyta tai iškilmingai dienai. D. Gaižutytė paskaitė pritaikytą tai dienai eilėraščių. Vasario 16 d. minėjimas buvo užbaigtas tautos Himnu.

Bet ir anksčiau ir dabar negalėčiau ginčyti, kad jos tautiniai horoskopai būtų buvę tik visiškai svaicėjimas. Priešingai, mano atveju, turbūt, labai arti teisybės...

Buvusioji skyriaus valdyba pasiuntė 50 dol. Dirvai, 28.37 dol. Sąjungos Centru. Paskyrė po 10 dol. Amerikos Lietuvių Balsui — radijo klubui ir Vasario 16 gimnazijai.

Lietuvių namų draugijai papildė įnašą, kuris dabar sudaro jau 150 dol.

Reikia dėtaugtis, kad buvusi valdyba į skyriaus veiklos pagyvinimą kreipė daug dėmesio ir už tai jai priklauso padėka.

1967 metams valdybon išrinkti šie asmenys: A. Musteikis — pirm., Alf. Gilvydis — vicepirm., V. Vaičiūnas — sekr., J. Svoba — izd., J. Gaižutis — narys. Kandidatai yra V. Šarka ir K. Šeputa.

Naujoji valdyba svarstė, ką ji galėtų padaryti, kad ateinančių sukaktuvinių metų veikla būtų tinkamai atžymėta. Po išsamių valdybos narių išsikalbėjimų prieita vieningos nuomonės, būtent, surengti Lietuvos Mokytojų pagerbimą — akademią, nes ką mokytojas mokė, ką jis kalbėjo, tą mes šiandien ir turime. O turime labai daug. Jo nuopelnai dideli.

Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau. (am)

KAZIUKO MUGĖ ČIA PAT

Šį sekmadienį, šio mėn. 12 d., Lietuvių namuose 12 val. atidaroma turtinga ir turininga Kaziuko mugė, kurią organizuoja Detroito skautai ir skautės.

BALFO VAKARAS-KONCERTAS

Balandžio mėn. 1 d., šeštadienį, įvyksta tradicinis Balfo 76 sk. vakaras-kon-

certas. Programą atliks Brolių Dautartų kvartetas iš Clevelando ir Detroito tautinių šokių grupė "Šilainė", vadovaujama G. Gobienės. Šokiams gros Vyt. Petrausko vadovaujamas orkestras "Atžalynas".

Malonu pastebėti, kad mūsų "Atžalyno" orkestrui bus šimtas (jubilejinis!) grojimas. "Atžalynas" pirmą kartą Detroito lietuvių visuomenei pasirodė kaip tik Balfo 76 sk. tradiciniame parengime 1963 m. balandžio mėn. 20 d.

Balfo 76 sk. valdyba rengiasi tą mūsų mielojo "Atžalyno" šimtojo grojimo sukaktį atitinkamai atžymėti.

KARTĄ PAVASARĮ

Detroito skautų tėvų komitetas š. m. balandžio 15 d. Lietuvių namuose rengia pobūrį, pavadintą "Kartą pavasarį". Norintieji dėl šio pobūvio daugiau informacijų prašomi skambinti A. Butkūnui 291-6841.

K. Jurgutis

INJECTION MOLDER NEEDS TOOL MAKER

This is an opening for a top flight craftsman for a small tool room, as a working supervisor handling a wide variety of tooling. He will have an opportunity for advancement to the Engineering Dept. Contact Personnel Manager for interview at:
Wolverine Plastics Div.
Hayes Industries, Inc.
495 Redman Rd.
Milan, Michigan
PHONE 439-9811
(24-29)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

ANTANAS VAIČIULAITIS

Salamiesčio šunes

Padavimas iš knygos "Gluosnių Daina"

Iš pat mažens girdėjau kaimo gudruolius juokiantis: "Tai jau smarkus -- kaip Salamiesčio šunes". Ilgai kamantinėjau, ar čia būta kokių ypatingų skalikų, ar iš svetimos žemės išrašytų bernardinų, ar vilkinių, kuriais ponai anuomet piudydavo baudžiauninkus, -- ir vis niekaip negalėjau siūlo galų sumegzti į tikrą, apvalią istoriją.

Kartą visai nelauktai užėjau dėdė Jokūbą. Sėdėjo žmogus ant upės kranto, pūtė dūmą ir žiūrėjo, kaip bildėdamas verčiasi jo malūno ratas.

Apacioje, bėgdamas per akmenis, gurguliavo vanduo, o dar toliau -- nardė ešeriai.

-- Nežinau vargų, tai kvaršinišis su Salamiesčio šunimis, -- nusišpiovęs į srovę, beveik piktas kalbėjo man įsiai. -- Palauk, kai vesi, vaikais aplipsi -- nerūpės tau toki niekai... Jeigu jau taip smelkiesi, galiu tau išaiškinti, kaip ten buvo -- istoriją girdėjau iš savo senelio, ir ji tikra. Aš pasirengiau klausytis, o Jokūbas pasako-

ti.

-- Taigi, -- prabilo įsiai, -- kunigaikščiui Juozapui Arnulpui valdant Varnių vyskupiją, Salamiestin buvo atkeltas naujas klebonas. Žmonės šnekėjo, kad įsiai čia atsirado iš didelių parapijų, kur viešnagėn ir vyskupas užsuka, ir didžponiai užvažiuoja. Ėjo tokios kalbos, kad jis buvo varinėjamas vis mažesnėn ir mažesnėn vieton, kol atsidūrė šiame kampe. Pikti liežuviai malė, esą, kancleriai jį stumdė todėl, kad jis buvo labiau linkęs prie midaus šulelės ir prie čirvų tūzo, negu prie karaliaus Dovydo ir mišparų.

Betgi iš pažiūros nieko nedoro nebūtom taręs apie jį: bažnyčioje giedoję dailiai, pamokslus sakė graudžius ir, kaip pridera, grasino pragaro ugnim, šiaipgi -- buvo meilus, skaitaveidis, gebėdavo pašnekinti vyrus, moteris ir vaikus. O jeigu buvo rasta kliaudų, tai tam ir yra dvasiška valdžia, kad imtų nagan.

Vienas dalykas buvo tikras, ir tai aikštėn išnešė jo tarnas Valerijonas: slaptai, užsidaręs savo kambariuose, klebonas rūkė ilgą pypkę, siekiančią pusiau pilvo, ir vis skaitė tokią didelę knygą, surašytą eilėmis kažkuria kalba. Jau vien iš to galėjai numanyti, kad jis buvo regėjęs šviesesnių dienų ir gudresnių žmonių, negu vargonius Zabalda, kuris viškose leisdavo dūdoms rekti, kaip tinkamos, arba kaip užvaizdas Fabijonas, kuris,

uždusęs atbildėdavo tartis, ką daryti, sakysime, su karvėmis, kai jos, sparvų užpultos, ima zylioti ir subėga į dvaro avižas.

Kad nebūtų taip nyku, ėmė klebonas ir įsigijo du šunis -- mažiukas, iš nykštukų veislės, kurie niekad neužauga.

Ir štai, kai tik dvasiškas tėvelis kada eidavo pagūrinėti po laukus, jį lydėdavo Pupcikas su Perkūnu, -- taip vadinosi jo skalikai. Jie zujo aplink jo sutaną, vaikėsi pempes ir kiauksėjo, keteras pašiaušę, jei užkludavo ežį. Kai, besiausdami, juodu išibrzdavo į vešlesnį atolą -- taip ir nugrimzdavo ligi ausų. Tik matei, kad pieva tenai liula -- tai bėgo Salamiesčio šunes.

Taigi vieną rudens dieną visi trys jie keliavo per laukus -- klebonas, Pupcikas ir Perkūnas. Buvo pati bobų vasara, mėlyna ir liūdna.

Bežengdamas taku, bulvėse klebonas pamatė moteriškę.

-- Tegul bus pagarbintas, Joniene, -- pasveikino jis. -- Ar gerai užderėjo?

-- Ačiū, dvasiškas tėveli, negali Dievuliui skūstis: didelės kaip katės, -- atsiliopė anoji apie savo derlių.

-- Sakyk, Martynai, ar jau pardavei žalmargį jautį? -- toliau kalbino vyrą, apžėlusį barzda, kaip varpučiu.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lietuvio veikalas latvių scenoje

Anatolijaus Kairio trijų veiksmų komediją „Diagnozę“ lietuvių bičiulis Janis Zarinš išvertė į latvių kalbą. Veikalas dabar vaidinamas įvairiuose latvių teatruose. Vaidinta Toronte, Minneapolyje, Des Moines, Chicagoje ir Milwaukee. Chicagoje premjera įvyko š. m. sausio 15 dieną, Erdvioje šv. Alfonso salėje, kur susirinko apie 600 teatro lankytojų, kas laikoma pasisekimu, turint galvoje, kad latvių Chicagoje tėra apie 5000. Premjera praėjo labai sėkmingai. Į premjerą svečiais buvo pakviesti veikalo autorius A. Kairys ir Chicago Scenos Darbuotojų Sąjungos pirmininkė S. Adomaitienė.

gimas atrodė taip artima ir suprantama, nelyginant ji būtų parašyta latvių rašytojo plunksnos. Tai dar kartą įrodo, kad iš tikrųjų esame "brolių tautos", ir lietuvių problemos, kaip tėvynėje, taip ir tremtyje -- eina lygiagrečiai mūsų. Frobemų bendrumu buvo užtikrintas kelias iš žiūrovų širdis, nes dažnai buvo girdimas spontaniškas juokas ir aplodismentai.

Komedijoje yra daug tikslaus išgyvenimo, daug gerai skambančių dialogų, gyvų tipų gaurija aštraus humoropriekonių, duodančių kiekvienam aktoriumi progos pilnai "išsivaidinti" -- bet pjesėje yra ir silpnų pusių.

Į komediją labai gerai įvesta tragiška tremties

satyros pagalba mikliai palaiko lietuvių gyvenimo nesupratimus perduodu išorės tautiškumu".

Emma Kalnina laikraštyje Latvija Amerika apie Anatolijaus Kairio „Diagnozę“ Chicagoje latvių bendruomenės ansamblio suvaidintą latvių "Teatro Dienose" Toronte, rašo:

"Savo tautybės išlaidymas yra vien aktualiausių temų nuo to laiko, kada išblaškytos Europos tautos pradėjo gyventi ir darbuotis kituose žemynuose. Apie šią temą kalba laikraščiai, romanai ir teatro veikalai net labai daug. Rodos, ką Anatolijus Kairys dar galėtų šiuo klausimu pasakyti? Bet jis turi ką pasakyti. Tai yra būdas, kuriuo jis sprendžia temą. Rintis balansuojasi tarsi ant įvairių peilių ašmenų, kisdama dramatiškuose momentuose iki sarkazmo pakylančioje pajuokoje tarp dramos ir komedijos besikeičiančiose situacijose.

Diagnozę nėra lengvas veikalas. Sunkiausia yra režisieriui, nes santykiai tarp įvykių ir asmenų, rodos, yra sąmoningai suraizgyti, kad juos klaidingai suprastų ir rimtai perprastų".

Dagmara Vallens, pasikalbėjus su lietuvių rašytoju Anatolijum Kairiu rašo:

"Pernykščiais metais įvykusiose pirmose Šiaurės Amerikos Latvių "Teatro dienose" Toronte dalyvavo ir Chicagoje Latvių teatras, suvaidindamas lietuvių rašytojo Anatolijaus Kairio veikalą "Diagnozę" ir sulaukęs gerų įvertinimų. Ansamblis tęs keliones

(Nukelta į 6 psl.)

Latvių režisierius Arthur Gaikis ir „Diagnozės“ autorius Anatolijus Kairys.

Po premjeros Latvių namuose įvyko vaišės, kur šiltai pasikeista sveikinimais ir linkėjimais. Iš lietuvių pusės vaišėse dalyvavo S. Adomaitienė, S. Filka, E. Radvila, B. Briedienė ir autorius. Kalbose daugiausia pagaidauta artimesnio kultūrinio bendradarbiavimo tarp mūsų tautų ir ryškesnio vieni - kitų pažinimo.

Faskutiniu kalbėjęs autorius A. Kairys pritarė tokiai artimesnio kultūrinio bendradarbiavimo idėjai ir pageidavo, kad mūsų kalbininkai išverstų latvių rašytojo veikalą ir jį inscenizuotų. Tai būtų konkreti veikla. Baigdamas jis nuoširdžiai padėkojo latvių bičiuliams už malonų priėmimą.

Chicagoje premjeros proga ir ankstyvesnių vaidinimų proga įvairiuose latvių laikraščiuose plačiai ir palankiai rašoma apie „Diagnozę“ ir jos autorių. (Čia spausdiname keletą ištraukų iš įvairių latvių laikraščių mūsų skaitytojams susipažinti, ką latviai rašo apie lietuvių.)

Laikraštyje Laiks, gruodžio 7 d. Ingrida Viksna, straipsnyje "Mūsų jaunimo problemos lietuvių pjesėje" tarp kitko rašo:

"Chicagoje latviai Toronte teatro dienomis atvežė brolių tautos, lietuvių autoriaus Anatolijaus Kairio komediją „Diagnozę“, kur latvių žiūrovams kiekviena situacija ir konfliktų sumez-

problema ("mes mirštame"...), ypač pirmame veiksmė, kada išsivysto konfliktas jaunimo tarpe. Antrame veiksmė autorius labai vykusiai įpina komiškus elementus veiksmui užintriguoti, kur rimti dalykai pinasi su juokais, dažnai vien

kritusių partizanų testamentai

Mykolas Viltis

MIRTIS PAMISKĖJE

PASISLEPĘ mūsų namai skarotose eglėse, Tankūs eglėnai gieda jiems pasakas amžinas. Upės teka vėsios per mano eglėnų, Leipsta man širdis iš gaudulio baisaus.

Girdėjau, už eglėnų esą nuostabūs pasauliai, Bet aš palikau čia, kaip eglės paliko, Kaip mano dienos po skarotomis eglėmis. Upėms vėsiai tekant, aš vis ilgėjau... Saldu tik, kad likau amžiams po sava skarota egle...

Iš eilėraščių rinkinio "Neparašyti Laiškai"

Vygrių miestelio vaizdas nuo ežero pusės. Ant kalvos matyti Kamendulių vienuolyno bažnyčia, į kurią senovės moterys buvo leidžiamos tik du kartus per metus: per Sekmines ir Žolinę. II Pas. karo metu Vygriai smarkiai nukentėjo. Senoji bažnyčia buvo apgriauta, tačiau pokario metais, atsižvelgiant į jos architektūrinę vertę, buvo atstatyta, prisilaikant XVII amž. plano. Šiandien Vygriai, priskirti prie Lenkijos, yra paskelbti turistiniu miestu. Nuotrauka daryta 1965 m. (Iš Mūsų Lietuvos III tomo).

VAKARŲ AUTORIAI LIETUVOS TEATRE

Teatro mėgėjams Vilniuje vasario 25 d. buvę nelengva apsispręsti, kur eiti. Operoj -- atnaujinta labai seniai bematyta, daugumai visai nematyta opera "Kaukių balius". Jaunimo teatre premjera -- Ž. Anujo (Jean Anouilh), prancūzų dramaturgo veikalas "Žana" arba "Vytyrys" (istorija apie Jean d'Arc). Be to, ir Panevėžy šimtoji premjera, šveicarų dramaturgo satyrinis veikalas "Fizikai". Būdinga, kad vienu metu trys teatrai atsitiktinai nukreipė dėmesį į Vakarų Europos autorius.

"Kaukių balius" režisavo ir dekoracijas piešė estai. Jaunimo teatro premjerą režisavo ligi šiol tame teatre dirbęs kaip dailininkas Igoris Ivanovas.

J. Miltinis Panevėžy, paklaustas apie šimtąją premjerą, atsakė "miltiniškai": -- Šimtas mūsų spektaklis tai daugiau administracinis, o ne meninis faktas, nes kūryba su statistika neturi nieko bendra.

Apie veikalą: -- Jis neperseminiausiai buvo išleistas lietuvių kalba, ir kiekvienas gali jį pasiskaityti. Nesuprantančiam aiškinti būtų beprasmiška, o suprantančiam -- įžūlu ir pretenzingu...

Visdėlto pridėjo, kad "Fizikus" pasirinko todėl, kad tai gera pjesė. Diuremantas (autorius) kupinas ironijos. Jis nori padaryti teatrą populiaru. Jo epochos masto sukrėtimai ir skandalai pateikiami farso stiliumi, o "Fizikai" yra vienas tokių veikalų.

-- Aš nieko taip neapkenčiu, kaip didaktinių pjesių, -- tarė Miltinis Diuremanto žodžius, pasakydamas jais, ar rodo, ir savo nusiteikimą pamokslininkaujančių spektaklių atžvilgiu. O nuo "soc-realistinių" spektaklių šių laikų Rusijos teatruose daug kur yra tapę ne tik nuobodu, bet ir tvanku.

Su vilniečių premjero mis panevėžiškė varžėsi todėl, kad Vilniuje jau yra susidaręs protas važiuoti autobusais ar kitomis priemonėmis į Panevėžio teatro vaidinimus. Panevėžiečiai net skundžiasi, kad jiems, norint patekti savo teatru, gal jau teks važiuoti per Vilnių... Kadangi svečiams teikiama primenybė bilietų gauti. Pasirodo, kad Panevėžio teatras taip garsus, sutraukia daug publikos, bet vaidina tik savaitgaliais: per mažai aktorių tešėti didesniam spektaklių skaičiui, o ir tie dažnai užimti kitur, -- keli iš jų jau tapo "filmų žvaigždėmis". (E)

BIBLIOGRAFIJOS DARBAI -- ŠIMTUI METŲ

KNYGŲ RŪMAI, lietuvių bibliografijos įstaiga Vilniuje (direktorius A. Ulpis) išleido pirmąją didžiojo lietuvių bibliografijos rinkinio knygą. Joje sudėta daugiau kaip trijų tūkstančių

leidinių aprašai -- nuo pirmosios lietuviškos knygos (Mažvydo katechizmas, 1547) iki 1861 metais išėjusių M. Valančiaus raštų bei Ivinskio kalendorių. Surinkta trumpa knygų istorija, autorių biografijos, nurodyti straipsniai bei studijos apie tas knygas, duodamos titulinų puslapių nuotraukos ir adresai bibliotekų, kuriose tas knygas galima matyti. 16-18 amžiais nemaža jų knygų dalis leista Vokietijoje, Čekijoje, Anglijoje ir Prancūzijoje.

Pagal numatytą planą, šio bibliografijos rinkinio turėtų būti apie 60 tomų. Jiems išleisti busi darbo bent dviem kartom bibliografų. Tai esąs planas maždaug šimtui metų. (E)

KAS IR KUR

* DAIL. LEONO URBONO tapybos paroda atidaroma kovo 20 d. W & W meno galerijoje Toronte, 830 Yonge St. Paroda tęsis iki balandžio 1 d.

* DAIL. E. VALAIČIO akvarelių paroda atidaryta kovo 5 d. Balzeko galerijoje Chicagoje. Paroda tęsis iki balandžio 6 d. E. Valaitis yra Chicago Tribune meno skyriaus redaktorius.

* MUZ. ALGIS KAČA NAUSKAS, Rūtos an-

TESIAMA KELIONĖ PO LIETUVĄ

Jau daugelį vakarų skaitau "Mūsų Lietuvos" naująją trečiąją tomą. Šia proga prisimenu knygos autorių, savo kaimyną Bronių Kvikių. Žinojau, kad būdamas Lietuvoje, studijuodamas ir dirbdamas, mėgo pėsčias, dviračiu ir įvairiomis susisiekimo priemonėmis keliauti. Domėjosi kaimais, dvarais, piliakalniais, ežerais, upėmis, žmonių gyvenimo būdu.

Po daugelio metų aplančiau jį Chicagoje. Jo nutrukusios kelionės po Lietuvą čia kitu būdu tęsimos: kambariai knygų lentynomis apstatyti, knygų visur: prieangyje, ant namelio aukšto, garaže... Kelių tūkstančių tomų asmeninė lituanistinė biblioteka, archyvinė medžiaga, kartotekos. Čia galima rasti plačius seniausius mūsų laikraščius: Aušrą, Varpą, Tėvynės Sargą, nepriklausomos Lietuvos spaudos nemažus rinkinius: Trimitas, Jaunoji Karta, Kultūra ir kita. Vertingesnius išsivijos laikraščius -- žurnalus ir pastarųjų metų okupuotos Lietuvos spaudą. Sukaupta daug istorinės medžiagos: knygų, žurnalų, fotostatų, vienu ar kitu būdu Lietuvos vietovės paliečiant. Gausus Lietuvos geografinis skyrius. Vedama stropi korespondencija su viso pasaulio lietuviais. Lietuvos vietovių nuotraukų rinkinys siekia netoli 10.000 vienetų.

Su tais vadovais autorius po Lietuvą "keliauja" ir mums jos grožybės rodo. Ko nežino, klausia kitų, tose vietose buvusių, gyvenusių. Ir jie maloniai padeda. Ypač nuotraukomis autoriui talkina visi noriai. Senieji emigrantai mielai verčia savo albumus ir skolina viską, kas tokiam darbu tinkama.

"Mūsų Lietuvos" ketvirtasis tomas išeis 1968 metais. Mūsų visų skaitytojų didžiausias troškimas ir linkėjimai, nepavargti...

Vincas Tamošiūnas

samblio dirigentas, gyvenąs Newarke, sausio mėn. atšventė 50 metų amžiaus sukaktį.

* KVIETIENĖS ir PETRAVIČIENĖS dailės kūrinių paroda įvyks Detrote nuo balandžio 9 iki 16 d. Parodą rengia Birutės D-jos Detrito skyrius.

Lietuvio veikalas latvių scenoje

(Atkelta iš 5 psl.)

balandžio mėn. į Michigana. Šio veikalas pastatymu autoriaus vardas pasidarė žinomas latvių visuomenėje, o su sekantais vaidinimais jis pasirodys dar žinomesnis. Kalbant su mūsų kaimynais lietuviais, visada apima keistas jausmas. Mūsų praeitis tokia panaši, bendros pažiūros ir tos pačios problemos, kad tik dėl kal-

bos negalima jaustis kaip tos pačios tautos nariai. Todėl su lietuviais lengva susidraugauti. Taip vykau pas lietuvių rašytoją Anatolijų Kairį, turėdama tikslą jį apklausti, bet po valandos skiriantis jis jau buvo 'mobilizuotas' į latvių - lietuvių vienybės eiles ir gavau dovanų tris jo knygas. Kartu buvom ir karštai pasiginčiję apie mūsų dienų pro-

blemas...

Be "Diagnozės", kurios dėlei jis pasidarė žinomas latviams, jis yra parašęs keletą kitų veikalų, iš kurių du premijuoti, bet dar neišleisti. Janis Zarins išvertė antrą jo veikalą į latvių kalbą "Viščiukų ūkis", kuris taip pat yra gavęs premiją. Be to, yra išleidęs dvi eilėraščių knygas ir dabar dirba prie ilgesnio prozos veikalų. Jau nuo studijų laikų savo raštais yra dalyvavęs lietuvių periodinėje spaudoje. Du kartus pats buvęs redaktorius: 1946 m. žurnalo "Tremtinių mokykla" ir nuo 1947-1950 m. literatūrinio žurnalo "Naujoji Aušra". Yra ir lietuvių rašytojų draugijos valdybos kasininkas.

Į klausimą, ar taip pasiteikė, kad jo veikalas "Diagnozė" išverstas latviškai, ar jis sąmoningai norėjęs vykdyti abiejų kaimyninių tautų kultūros mainus, A. Kairys nedrąsiai atsako, kad šį kartą paprastai "pasitai-

kė", nes Zarinių Janis pirmiau veikalą išvertęs, o po to tik pranešęs. Tačiau jis esąs visiems dėkingas: ir už vertimą ir už vaidinimą, nes visuomet pripažinęs bendradarbiavimo būtinumą tarp latvių, lietuvių ir estų ir jam atrodo, kad kaip tik išeivijoje tai turi labai didelės reikšmės.

Taip prieinama prie klausimo apie jo pažiūras į teatrą apskritai. "Miano supratimu, teatras yra savo rūšies mokykla", sako A. Kairys. Suprantama, ten turi būti viskas, kas patraukia publikos dėmesį, tačiau pagrindinė problema, kurią sprendžiant, autorius nori ką nors tikro pasakyti. "Menas menui" mūsų sąlygose, kur kiekvienas tremtinys yra tam tikros rūšies karys apkasuose, A. Kairys nepripažįsta. "Todėl turiu draugų, bet taip pat ir priešų", jis prisipažįsta. Pvz., "Diagnozė" vieni vadina komedija, kiti tragedija. Esu girdėjęs, kad kai kurie latvių kritikai nemėgsta veikalų laimingos pabaigos, kuri atro-

danti tarsi dirbtinai pridėta. Manau, kad visgi šiam veikalui pritinka laiminga pabaiga, galbūt todėl, kad pats esu nepataisomas optimistas..." jis aiškina ir priduria, "kad liūdna pabaiga jam visai neišeitų, nors ir kažin kaip stengtųsi". Tačiau veikalas pagrindinė mintis labai rimta: apie senosios kartos rūpestį išauginti savo vaikus tikrais lietuviais. Argi dėl to turime šypsotis? "Ne, ne!" autorius karštai sušunka. "Tikrumoje yra priešingai. Mūsų kultūros išlaikymas mūsų vaikuose labai svarbus. Tik tai nereikia perdėti, nes tada gali išeiti kaip tik priešingai". Ir jaunosios ir senosios kartos nesutarimai? Ar dėl jų turime šypsotis? "Na", Kairys praskečia rankas, "kol jie ginčijasi lietuviškai, aš dėlto per daug nesijaudinčiau... Gerai prisimenu, kai turėjau 17 metų, tada ir aš viską geriau žinojau už savo tėvus..."

Tačiau kaip tik dėl šių auklėjimo problemų autorius žiūri į teatrą kaip į nepaprastai svarbų mū-

sų visuomeniniame gyvenime. "Ko jaunimas niekad nepriimtų iš savo tėvų, jis lengvai pasisavi- na, žiūrėdamas į gerą vaidinimą", jis paaiškina. Prie to jie dar girdi turiningą kalbą, jaučia visą pulką tautiečių apie save, mokosi pripažinti, kad ir mūsų tauta turi kultūrinių vertybių, kurios prilygsta tos žemės kultūrai, apie kurią jie mokosi mokyklose".

"Reikalingas darbas ir politikos laukuose, bet politinės kryptys yra kaip epidemijos, kurios ateina ir praėina, lyg daužimas bubnais: tam tikrą laiką dunda gana garsiai, bet vėl nutyla, tarsi iš viso šio triukšmo nėra buvę" aiškina Kairys. Ir, priešingai, esą kultūrinės vertybės, kartą įsodintos, žmoguje pasilieka visam amžiui.

Fabaigoje paklausiau apie mūsų ateities galimybes. Ir čia A. Kairys nepameta savo optimizmo. "Mano atsakymas yra darbas. Tikiu į darbo galią. Juo mažiau mūsų lieka, juo daugiau turime dirbti. Nėra kitos išeities".

-k-

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-6808
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 290 Franklin Avenue. Tel. 233-8030, 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street — PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA Pa, 19122 1214 N, 5th St. PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 169 Millbury Street SW 8-2868

TEACHING POSITIONS

NURSING FUNDAMENTALS: Assist in orientation, plan clinical experience and conferences for students in basic nursing experience. \$6,240 to \$7,200.

MEDICAL SURGICAL NURSING: Assist in orientation planning, and organization of clinical experience and conferences for students in medical-surgical nursing clinical experience. \$6,000 to \$7,200.

SUPERVISOR OF STUDENT HEALTH: Responsible for student health. Works in cooperation with student health physician. \$5,400 to \$7,200.

Positions are in Diploma School of 90 to 100 students, associated with 400-bed General Hospital. Basic Degree preferred. R. N. with appropriate experience will be considered. Starting salary based on qualifications and experience.

also

MEDICAL TECHNOLOGIST—Male or Female—Registered or eligible. Salary Commensurate with experience and ability. Forty hour week, Four weeks vacation per year Sick leave, generous workshop, and institute allowances, and other employee benefits.

Apply, write or call Personnel Director

MANSFIELD GENERAL HOSPITAL
335 GLESSNER AVE. MANSFIELD, OHIO
419 — 522-3411

(28-29)

PIRKITE MAY'S KASDIEN: MIESTE 9:30 IKI 5:45; PIRMADE. IR KETVIRTAD. IKI 9 VAL. VAK. SKYRIUOSE KASDIEN 9:30 IKI 9:30

NAUDOKITE EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS MAY'S KRAUTUVESE

MAY'S BASEMENTS

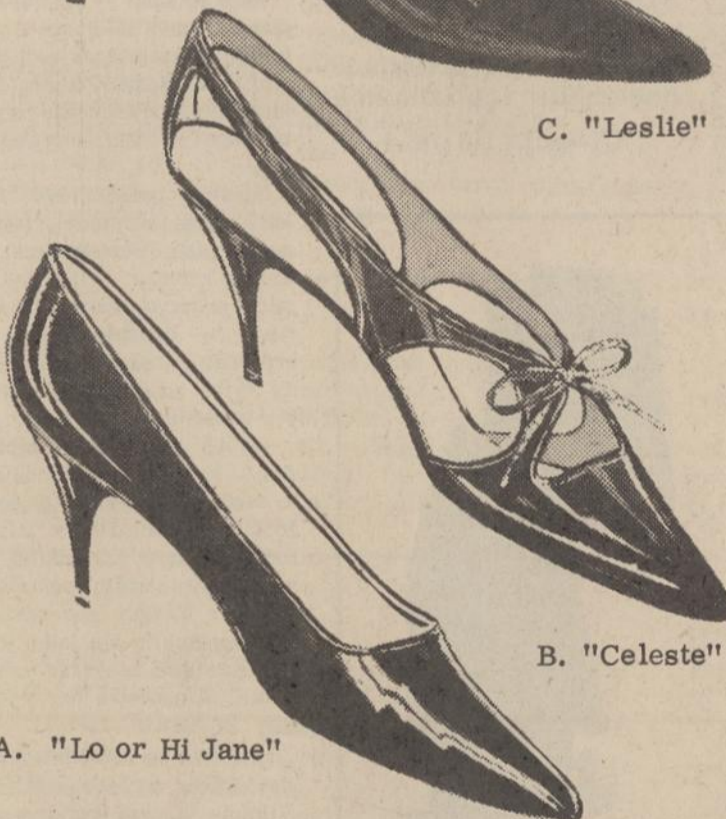
DOWNTOWN ON THE HEIGHTS PARMATOWN SOUTHGATE GREAT NORTHERN

C. "Leslie"

D. "Carolyn"

A. "Lo or Hi Jane"

B. "Celeste"

VELYKOMS! PAVASARIUI!

ŽINOMIEJI 'HI SOCIETY' MOTERIŠKI BATAI

6.99

pora

Rinktinio fasono batai specialia kaina! Pavasariniai bruožai iki mažiausių detalių. Rasite tikslus stilius kiekvienoje pasirinktoje poroje. Pasirinkite aukštais ar vidut. kulnimis kaulinės, juodos ar rudos spalvos. Dydžiai 5 iki 10, N. M. W. pločio.

MŪSŲ GAMYBOS 'DORETTE' KASDIENINIAI

3.59

pora

2 poros \$7

Mūsų gamybos kasdieniam vartojimui patogūs batai. Ilgai dėvimais padais ir minkštos medžiagos. Pasirinkite juodos, kaulinės, rusvos, raudonos ar baltos spalvos. Dydžiai 5 iki 10, vidut. pločio.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu... CH 1-3070
BASEMENT WOMEN'S SHOES, ALL 6 STORES

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

LB CLEVELANDO 2-ROS APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

LB Clevelando II apylinkės valdyba kovo 19 d., sekmadienį, 11:30 val., tuoj po pamaldų, Naujosios parapijos auditorijoje šaukia metinį šios apylinkės lietuvių susirinkimą.

Darbotvarkė: prezidiumo sudarymas, apylinkės valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, pasisakymai dėl pranešimų, apyskaitos priėmimas; Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjo ir mokytojų pagerbimas; LB Clevelando abiejų apylinkių sujungimo klausimas; jei būtų dauguma balsų už sujungimą, šaukti abiejų apylinkių bendrą susirinkimą ir tada rinkti vieną valdybą, o jei būtų dauguma balsų prieš sujungimą, rinkti šios apylinkės valdybą ir kontrolės komisiją šiame susirinkime.

Visi, kurie nesumokėjo tautinio solidarumo mokesčių, prašomi nedelsiant sumokėti. Juos visur ir visada priima valdybos nariai: P. Mikšys, M. Aukštuolis, V. Benokraitis, D. Staniš-

Pianistas ANDRIUS KUPREVIČIUS kovo 14 d., antradienį, 8:30 v.v. Cleveland Music School Settlement salėje, 11125 Magnolia Dr., duos metinį rečitalį. Programoje Brahms'o ir Chopino kūriniai. Įėjimas į koncertą nemokamas.

kis, A. Kazėnienė, B. Pautienytė ir D. Kižys.

Clevelando II apylinkė buvo įsteigta 1958 m. Tais pačiais metais buvo įsteigta ir antroji lituanistinė mokykla šv. Kazimiero vardu. Per tą laikotarpį apylinkė yra parėmusi mokyklą 2000 dol.

Apylinkės pirmininkais yra buvę: Povilas Mikšys, Karolis Morkūnas, Petras Bielinis, Mečys Aukštuolis, Julius Staniškis ir Algis Širvaitis. Per eilę metų, valdyboms gražiai veikiant, apylinkė yra išaugusi gana dideliu narių skaičiumi: virš trijų šimtų moka tautinio solidarumo mokesčius. Deja, į susirinkimus visai mažai beatvyksta ir į valdybas nekandiduoja. Todėl ir svarstomas abiejų apylinkių sujungimo klausimas.

Apylinkės valdyba

• Automobiliai su oro valytojais neužilgo bus naudojami Ohio Bell bendrovės. Jau yra užsakyti ir nuo balandžio 1 d. pasirodys sunkvežimiai, naudojami įrengimus, kuriais išvalomas oras, tūkstančių automobilių teršias miestų orą.

Ohio Bell Clevelande ir apylinkėse naudoja viso 4.600 lengvus automobilius ir sunkvežimius.

Tai viena iš pirmųjų bendrovių, kuri imasi tokių priemonių kovai su orą užteršiančiomis dujomis, plaukiančiomis ne tik iš automobilių, bet ir iš fabriku kaminų.

Toji nauja priemonė kiekviename automobilyje kainuoja vidut. 50 dol.

P A D Ė K A

Balfo 1966 m. aukų vaju baigtas. Aukotojų pavardės buvo skelbtos Dirvoje. Atskira padėka priklauso vajuos metu valdybai atėjusiems į talką sekančioms asmenims:

Klebonui kun. Ivanauskui ir kun. Žemaičiui leidusiems rinkti aukas Šv. Jurgio bažnyčioj. Dirvos vyr. red. J. Čiuberkiui rašiusiam straipsnius apie šalpą bendrai ir apie vaju specialiai; taip pat už skelbimus vajuos metu. Spaudos atstovams: V. Rociūnui, A. Šemetai ir L. Leknickui.

Tėvynės Garsų radijo vedėjui J. Stempuziui — visą spalio mėn. leidusiam naudotis radiju ir iš savo pusės vis primindamas apie Balfo vaju. Vajuos metu radijo prelegentams: kun. Sugintui iš Chicagos, dr. J. Skrinskai ir jaunimo atstovei Birutei Augustinavičiū-

PAJAMŲ MOKESČIŲ

BLANKAI PILDOMI 7 dienas į savaitę Friendly Flower Shoppe krautuvėje, 6900 Superior Ave., telef. 431-6339.

Darbo valandos: pirmad. iki penktad. — 4 val. p. p. iki 9 val. vak. šeštad. — 12 val. iki 9 val. vak. Sekmad. — 9 val. iki 6 val. vak. Kitu metu — pagal susitarimą.

Čia pildydami pajamų mokesčių blankus galite susikalbėti lietuviškai.

tei.

Ir pagaliau, tiems pasišventusiems aukų rinkėjams: buv. Balfo pirm. K. Gaižučiai, D. Balčiūnui, P. Bielinui, Alf. Steponavičiui, J. Gudėnui ir A. Karsokei.

Dar kartą ačiū visiems aukotojams ir visiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie vajuos pasisekimo.

Balfo Clevelando Skyriaus Valdyba

Aukojusių BALF'ui asmenų papildomas sąrašas.

Po \$51.00 Dr. J. Balčiūnas.

Po \$25.00 -- JAV Lietuvių B-nės Clevelando I-ji Ap., Vaclovas Kasakaitis.

Po \$10.00 -- Antanas Butkus, dr. Alfonsas Čečys, K. Vyšniauskas.

Po \$6.00 -- Jonas Mokus, Antanina Puškoriūtė, K. Žygas.

Po \$5.00 -- Aušra Barzdukaitė, Jūra Gailiūšytė, Algirdas Gylis, St. Ignatavičius, Pranas Karalius, Petras Kauras, Andrius Kuprevičius, Aleksas Maurušaitis, Bronė Narbutaitienė, Stasys Orantas, Vacys Rociūnas, Juozas Štimbursys, Vilhelmas Valdukaitis.

Po 3.00 -- Julius Kazėnas, A. Kazlas, Birutė Augustinavičiūtė.

Po \$2.00 -- Donatas Balčiūnas, Mečys Balys, Petras Bartkus, Vacys Jurgelis, Ant. Kavaliūnas, Algis Kijauskas, Andrius Šembergas, Ignas Verbyla.

Po \$1.00 -- Vaclovas Gecevičius, Jasiukynienė, Vaclovas Melynauskas, Mindaugas Nasvytis.

"Salamander" krautuvės savininkai ponai Gražuliai paaukojo 126 poras naujų batų.

Ačiū visiems.

Balfo Valdyba (sk)

SEKMADIENĮ kovo 12 d. 11:30 val., tuoj po lietuviškų pamaldų Lietuvių salėje įvyks politinės paskaitos su diskusijomis. Teisininkas Petras Stravinskas kalbės tema -- Tauta ir jos atstovavimas, o dr. A. Butkus -- Lygiagretumas mūsų veikloje.

Kviečiame Clevelando lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti.

Rengia: Krikščionių Dem. valdyba-

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 12 D. 4 v. p.p. Šv. Jurgio parapijos salėje smuikininko Iz Vasyliūno vadovaujamo Bostono kamerinio ansamblio koncertas. Rengia Vysk. Valan-

Vyskupo Valančiaus lit. mokykloje Clevelande veikia Aukuro ansamblis gyvai reiškiasi dainoje. Visi jo nariai, dalyvavusieji III-je Dainų šventėje buvo apdovanoti pažymėjimais. Nuotraukoje muz. Alfonsas Mikulskis, Aukuro ansamblio vadovas, įteikia L. Sniečkutei pažymėjimą. V. Pliodžinsko nuotrauka

čiaus lit. mokyklos tėvų komitetas.

BALANDŽIO 1 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos balius.

BALANDŽIO 9 D. prof. p. Aldonos Augustinavičienės paskaita pagal vysk. Fulton J. Sheen, Rengia Krikščionių Dem. valdyba.

BALANDŽIO 15 D. Šv. Kazimiero mokyklos koncertas - balius N. Parapijos salėje. Rengia mokyklos tėvų komitetas.

BALANDŽIO 22 D. Šv. Jurgio parapijos komiteto ir Vysk. Valančiaus lit. mokyklos koncertas - balius.

GEGUŽES 7 D. Šv. Kazimiero mokyklos Motinos Dienos minėjimas.

GEGUŽES 13 ir 14 D. Ateitininkų pavasario šventė.

GEGUŽES 28 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BIRŽELIO 25 D. LVS Ramovės gegužinė.

LIEPOS 9 D. Lietuvių Budžių plaukymo diena Neff Rd, uoste, prie N. Liet. parapijos.

RUGSĖJO 2 ir 3 D. Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimas Clevelande.

SPALIO 21 ir 22 D. Vaidilos teatro pastatymas A. Rūko "Keturi Keliaininkai".

SPALIO 21 D. Lithuanian Village Inc. metinis pobūvis.

LAPKRIČIO 11 D. LVS Ramovės rengia Kariuomenės šventės minėjimą

HELP WANTED MALE

MILK MAN

Prosperous home delivery routes open for qualified applicants. These routes average over \$500 per month. Should be married. Minimum age 21. Experience not required. Fringe benefits. Call

888-0700

9 A. M. to 4 P. M.

(28-30)

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINI ATLYGINIMA IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient for you.

Dr. A. Butkus, skaitęs paskaitą ALTS-gos Clevelando skyriaus suruoštame Vasario 16 minėjime. Dešinėje skyr. pirm. K. S. Karpus atidaręs minėjimą. V. Braziliulo nuotrauka

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE
PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika
ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. 5 Stars Greese Brand	5th — \$5.39	6. Krupnik — Honey punch	5th — \$3.69
2. Glenmore Vodka	5th — \$2.98	7. Import. Scotch Wiskey	5th — \$3.98
3. Coeur de France Cordials	5th — \$2.98		
4. Import. 3 Stars French Cognac	5th — \$4.75		
5. May Wine — Import. From German	5th — \$0.98		

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Į BALTIMORĖS TAUTININKŲ GREKAS ĮSIJUNGĖ NAUJI NARIAI

Į pirmąjį susirinkimą šiais metais ALT S-gos skyriaus nariai buvo susirinkę sausio 26 d. Paskutiniai susirinkimai vis gausėja ne tik pirminių narių skaičiumi, bet ir visai naujais. Štai ir šį kartą skyriaus pirmininkas pristatė naujus narius Genę Auštrienę, Edwardą Ližaitį ir Vytautą Bačanską. Yra ir daugiau pareiškimų būti nariais.

Pirmininkas pranešė, kad

susitarta su "Rūtos" ansamblio vadovybe dėl koncerto, kuriam paskirta data š. m. balandžio 22 dieną, šeštadienį, vieta, Lietuvių Svetainė.

Programą atliks visi "Rūtos" ansamblio padaliniai: choras, moterių sekstetas "Žibuoklė", dvi mamytės ir dvi dukrytės, solistas. Kadangi ansamblis šiuo metu yra 25 metų veikimo sukakties ženkle, tai skyrius

ALTS-gos Baltimorės skyriaus pirm., Vladas Bačanskas, sveikindamas Baltimorės Radijo Valandėlę, kovo 5 d., perdavus 1000-tąją programą, įteikė skyriaus suaukotos 1000 centų.

numato atitinkamai jį pagerbti.

Tokiu nepaprasto sąstato koncertu reikia laukti neeilinio susidomėjimo. Tuo labiau, kad ansamblio vadovas muz. A. Kačanauskas pasakė, jog ryšyje su sukaustuviniais metais paruošta visai nauja programa. Norintiems bilietus turėti iš anksto, skyriaus nariai jau kovo mėn. bus pasirengę patarnauti.

Sekančiu dienos vakarėklės klausimu buvo Radijo Valandos Baltimorėje tūkstantinė programa. Nusistatyta radijo valandos vedėjų Alberto Juškaus ir Kęstučio Laskauskos ryžta atžymėti. Nutarta sekmadienį, kovo 5 d. iš skyriaus kassos įteikti tūkstantį auksine spalva žerinių centų, juos tinkamai ir puošniai supakavus. Be to susirinkimo dalyviai čia pat sumetė antrą tūkstantinę, tik jau ne centais, bet doleriais. Įteikimą atliko skyriaus pirmininkas Vl. Bačanskas.

Skyriaus valdybos rinkimai nesudarė jokio keblumo. Senoji valdyba sutiko tęsti jos pradėtą gyvą veikimą. Prie trijų valdybos narių pririnkta Rasa Račiukaitienė. Revizijos komisijon sutiko dr. St. Tallat-Kelpša ir Genę Auštrienę. Susirinkime buvo pasi-

džiaugta, kad skyriaus valdyba nesiriboja savo vidaus darbais, bet stengėsi, kur galima, pasireikšti kitoje lietuvių veikloje: dalyvauja kaimyninių skyrių parengimuose, prisidėjo pinigais prie Vasario 16 minėjimo per radijo, atsiveikina su išvykstančiais iš Baltimorės veikliais lietuviais ir panašiai.

Susirinkimas praėjo gyvai, patiektų klausimų nagrinėjime dalyvavo veik visi nariai, pareiškdami savo mintis ir sumanymus. Į susirinkimą atsilankė trys ketvirtadaliai skyriaus narių.

EAST CHICAGO

KULTŪRINĖ POPIETĖ

ALTS-gos East Chicagos skyriaus valdyba š. m. kovo mėn. 18 d. (šeštadienį) 6:30 val., lietuvių parapijos mažojoje salėje, rengia kultūrinę popietę. Visuomenininkas Mečys Valiukėnas pristatys žinomo žurnalisto, Dirvos bendradarbio Br. Railos naują knygą -- LAUMIŲ JUOSTA. Diskusijos vyks prie kavos puoduko. Kviečiami visi sky-

riaus nariai atvykti į šią popietę su savo draugais ir pažįstamais.

BOSTON

NAUJA VALDYBA

A. L. T. Sąjungos Bostono skyriaus naujai išrinkta 1967 m. valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai:

Juozas Rentelis — pirm., Pranas Mučinskas — vice-pirm., Povilas Jančiauskas — sekretorius, Vytautas Stelmokas — kasininkas, A. Vilėniškis — namų administratorius ir Mykolas Manomaitis — valdybos narys.

LOS ANGELES

KOOPERATYVO VADOVYBĖ

Kovo mėn. 4 d. įvyko Los Angeles Lietuvių Kredito Kooperatyvo specialus visuotinis narių susirinkimas, kuriame į valdomuosius organus išrinkti šie asmenys: į valdybą — A. Kiršonis, I. Medziukas ir V. Pažiūra; į kredito komitetą — V. Apeikis ir į priežiūros komitetą — K. Pažemėnas.

Kadencijai nesibaigus valdomuose organuose dar liko šie asmenys: valdyboje — B. Gediminas ir F. Masaitis; kredito komitete — A. Valavičius ir V. Sakalauskas ir priežiūros komitete — K. Prišmantas ir A. Mironas.

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
B & S AUTOMATICS
SCREW MACHINES
Set up and operate 3rd shift South Bend Area Company offering excellent future for right man. Must be able to handle all phases of set ups. Wages in excess of local rates plus night premium. Steady work, paid holidays, vacations and insurance. Call R. Robison, 219 - 232-2051. An Equal Opportunity Employer (21-30)

• Šv. Antano pranciškonių gimnazijos mokiniai, paskatinti vadovybės, Vasario 16-tos proga įsirašė į Lietuvių Fondą. Padarę tarp savęs rinkliavą, iš savaitinių kišenpinių jie pasiuntė Lietuvių Fondui 100 dol., pasižadėdami kasmet papildyti tą įnašą. Taip pat iš savo smulkių santau-pų jie pasiuntė VLIKui ir ALT po 25 dol.

AUKOS DIRVAI

St. Virpša, Chicago 4.00
P. Pecenkis, Elizabeth 4.00
J. Mitkus, Detroit 4.00
A. Puskepalaitis, Boston ... 1.00
V.A. Raišys, W. Germany 4.02
R. Sidrys, Streater 2.00
S. Kęsgaila, Montreal 4.00
E. Jarašunas, La Mirada .. 4.00
F. Tallat-Kelpša,
Evergreen 3.00
X.Y 20.00
C. Laikūnas, Chicago 1.00
J. Liaukus, Woodhaven 1.00
V. Bačanskas, Baltimore .. 4.00
J. Radas, Detroit 2.00
D. Šukelis, Chicago 3.00
S. Andruonis, Boston 1.00
J. Lesčinskas, Dorchester 1.00
K. Marutis, Chicago 5.00
J. Mačiulaitis, Detroit 1.00
A. Jonaitis, Cleveland 4.00
B. Bernotas, Cleveland 1.00
P. Kvederas Toronto 4.00
J. Nesavas, Bloomfield 2.00
V. Paulionis, Chicago 1.00
A. Jankus, Delair 1.00

• MEČYS ŠIMKUS, teisininkas, kviečia visus Dirvos skaitytojus, gyvenančius Chicago ar apylinkėse tuoj pat atvykti jo kontoron sutvarkyti savo 1966 metų pajamų mokesčius. Jis tai atliks Jums tikrai tvarkingai, tiksliai ir greitai, nes toje srityje turi ilgą ir didelį patyrimą. Jei nesi dar jo klientas būk — būsi patenkintas.

4259 So. Maplewood Ave.
Chicago, Illinois.
Telef. CL 4-7450.
Val. 9-3 ir 5-8.

WANTED

FABRICATORS, WELDERS, ENGINE LATHE OPERATOR, MACHINISTS

Year around, inside, steady work, paid vacation and fringe benefits.

WRITE, CALL OR APPLY MR. J. ABERNETHY

INDUSTRIAL WELDERS AND MACHINISTS

1003 MINNESOTA AVENUE, DULUTH, MINNESOTA
(218) 727-8559

(22-31)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4 ³/₄ %

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5 %

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicagos į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

Vokietijoje mirus

A. † A.

ERNAI MARIŪNIENEI,

josios vyrui ALEKSUI MARIŪNUI, dukterims DANAI MĖLINAUSKIENEI, RIMUTEI ir ELENUTEI MARIŪNAITĖMS, taip pat visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

F. Modestavičienė,
St. Liugailienė,
St. ir E. Kersnauskai,
J. ir P. Stravinskai

Mūsų neužmirštamam Draugui

VALIUI VIZGIRDAI

iškeliavus Amžinybėn, gilaus liūdesio prislėgtai žmonai ELYTEI, dukterims IRUTEI, LILIJAI, REGINAI ir VIKTORIJAI reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime

Alantai,
Baubliai,
Baliai,
Karveliai,
Kavaliauskai,
Norai

Brangiai Motinai

MARIJAI GINTAUTIENEI

mirus, GENEI BANIENEI, A. DIDŽIULIENEI, A. ELZBERGIENEI ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžia užuojautą

Valerija ir Albinas Stadalninkai

Šviesos Atminties

MARIJAI GINTAUTIENEI

mirus, mūsų brangius bičiulius A. Br. J. ELSBERGUS, A. A. DIDŽIULIUS ir G. BANIENĘ prašom priimti nuoširdžiausią užuojautą

I. D. Pr. Mašiotai
J. V. V. Staškevičiai
J. G. Stankūnai

Mylimam tėveliui Lietuvoje mirus,

JUOZUI JANKUI-JANKAUSKUI

su šeima reiškiamo nuoširdžia užuojautą

A. P. Petraičiai,
S. Jurgutavičienė,
D. A. Kižiai,
J. Kaklauskas

Mielam Bičiuliui

A. † A.

VALIUI VIZGIRDAI

mirus, jo žmonai ELENAI, dukrelėms ir visiems giminėms reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdime

St. ir D. Naikauskai,
A. ir St. Bliūdžiai

Mano brangiai krikšto Mamytei ELENAI VIZGIRDIENEI, netekusiai mylimo vyro

VALERIJONO VIZGIRDOS

reiškiu nuoširdžia užuojautą

Krikšto sūnus
Ginas Alantas

Brangiam bičiuliui

A. † A.

LEONUI KARBŪNUI

tragiškai žuvus, jo žmoną LINĄ ir artimuosius giliai užjaučia ir drauge liūdi

Teofilus Janukėnas
ir Jonas Vizbaras